

АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА
БИЈЕЉИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ЗА 2015. ГОДИНУ

Бијељина, март 2016. године

САДРЖАЈ

1.	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ	2
2.	ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ДРУШТВА.....	4
3.	ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ПРОЦЕНА	5
3.1	Нематеријална улагања	5
3.2	Некретнине, постројења и опрема	5
3.3	Дугорочни финансијски пласмани	8
3.4	Залихе.....	8
3.5	Краткорочна потраживања и пласмани.....	9
3.6	Грешке из претходног периода.....	10
3.7	Признавање прихода	10
3.8	Признавање расхода.....	10
3.9	Финансијске обавезе.....	11
3.10	Дугорочна резервисања.....	11
4.	РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ДРУШТВА.....	12
	ПРОИЗВОДНО ТЕХНОЛОШКИ СЕКТОР	12
1.	Служба комуналних услуга	12
1.1	Одвоз и депоновање чврстог отпада	12
1.2	Прикупљање рециклажног отпада (папир, најлон и пет амбалажа).....	15
1.3	Одржавање јавно-прометних површина	16
1.4	Услуге специјалним комуналним возилима	17
2.	Служба за одржавање градског зеленила	18
3.	Служба тијачних услуга.....	19
4.	Служба гробљанских услуга.....	20
	СЕКТОР ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКИХ, ПРАВНИХ И ОПШТИХ ПОСЛОВА.....	22
1.	Служба за правне, кадровске и опште послове	22
2.	Служба исхране радника	23
3.	Служба за финансијске и рачуноводствене послове	23
3.1	Приходи.....	23
3.2	Расходи.....	28
3.3	Нето губитак.....	34
3.4	Остварење по радним јединицама.....	35
	АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ДРУШТВА.....	38
1.	АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ.....	39
2.	АНАЛИЗА ЗАДУЖЕНОСТИ	41
	ИМОВИНСКИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА	45
	ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ПРЕДУЗЕЋА	48
	ЗАКЉУЧАК.....	53
	МЈЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА.....	54

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Предузеће „Комуналац“ основано је 1995. године одлуком СО-е Бијељина као ОЈДП „Комуналац“. Рјешењем Основног суда у Бијељини, од 07.09.2005. године (број рјешења ФИ-254/05, број регистарског улошка Суда је 1-121 Бијељина), извршен је упис АД „Комуналац“ Бијељина. Истим Рјешењем уписана је промјена својине државног капитала Основног јавног државног предузећа „Комуналац“ са п.о. Бијељина, а након извршене приватизације државног капитала у смислу одредаба „Закона о приватизацији државног капитала у предузећима“ (Службени гласник Републике Српске, број 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03) и „Закона о јавним предузећима“ (Службени гласник Републике Српске, број 75/04), уписује се промјена облика Предузећа у акционарско друштво, па Предузеће послује под називом:

Акционарско друштво „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7.

Рјешењем Округног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 364 од 22.06.2011. године, уписује се пренос права својине на капиталу Републике Српске у дијелу од 65 %, којом иста располаже у АД „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, на јединицу локалне самоуправе (Град Бијељина).

Рјешењем Округног привредног суда у Бијељини број 059-0-Рег-13-000 351 од 28.05.2013. године, уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као директор, тј. лице овлашћено за заступање, уписан Милорад Стјепановић из Бијељине, ЈМБ: 1508959180870.

На основу Обавјештења Републичког завода за статистику број 8193/2012 од 17.08.2012. године, а на основу члана 13. и члана 14. Закона о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске, број 74/10), основна дјелатност Друштва је:

Прикупљање неопасног отпада – 38.11

Примарна дјелатност Друштва је прикупљање и одвоз чврстог отпада, а не рециклажа отпада.

Друштво има пословне јединице у свом саставу, те су исте датим Обавјештењем, разврстане у сљедеће дјелатности:

Назив	РБ из регистра	Дјел.
Служба за организацију пијачних услуга, Бијељина, Саве Ковачевића бб	0013	68.20
Служба за гробљанске услуге, Бијељина, Милоша Црњанског бр.7	0014	96.03
Служба комуналних услуга, Бијељина, Мачванска бб	0015	38.11
Служба одржавања градског зеленила, Бијељина, Тиршова 19	0017	81.30

Код Пореске управе, Министарства финансија Републике Српске, Друштво је уписано под јединственим идентификационим бројем 4400305650008.

Код Управе за индиректно опорезивање БиХ, Регионални центар Тузла, Друштво послује у систему ПДВ обвезника под идентификационим бројем 4003056560008.

Код Комисије за хартије од вриједности Републике Српске АД „Комуналац“ Бијељина уписано је дана 22.09.2005. године, на основу Рјешења број: 01-03-РЕ-2515/05, а ознака и регистарски број емитента је 04-693-101/05, док је дана

03.10.2005. године закључен Уговор о регистрацији и вођењу рачуна емитента број 01-04-7354/05, између Централног регистра хартија од вриједности АД Бања Лука и АД „Комуналац“ Бијељина. Тиме је АД „Комуналац“ стекло услов за прометовање својих акција на берзи. На основу Члана 50. Правила Бањалучке берзе хартија од вриједности АД Бања Лука, по Захтјеву АД „Комуналац“ Бијељина за пријем акција на службено берзанско тржиште, по Рјешењу број 08-2534/2005 од 07.11.2005. године, Комисија за котацију хартија од вриједности донијела је Одлуку о пријему акција на службено берзанско тржиште.

Укупан број акција (број рачуна код Централног регистра је 15904617) износи 3.748.014 комада, номиналне вриједности по једној акцији 1 КМ, односно, укупно у номиналном износу 3.748.014,00 КМ. На основу Рјешења о регистрацији хартија од вриједности број 06-32/05 (прва емисија), уписано је 2.559.403 акција, затим по Рјешењу 01-УП-031-1318/06 од 18.04.2006. године, уписана је 101.571 обична акција (друга емисија) и по Рјешењу 01-УП-031-2300/06 од 30.06.2006. године, уписано је 1.087.040 акција (трећа емисија).

На основу Извјештаја Централног регистра од 31.12.2015. године, стање акцијског капитала АД „Комуналац“ Бијељина на дан 31.12.2015. године, је сљедеће:

Назив акционара	31.12.2015. године		31.12.2014. године	
	Номиналн и износ	~% учешће	Номиналн и износ	~% учешће
ГРАД БИЈЕЉИНА	2.436.256	65,00%	2.436.256	65,00%
ОКТАН ПРОМЕТ	1.118.045	29,83%	1.118.045	29,83%
СТАНКОВИЋ МИХАИЛО	70.820	1,89%	70.820	1,89%
ОСТАЛИ АКЦИОНАРИ	122.893	3,28%	122.893	3,28%
УКУПНО на дан	3.748.014	100,00%	3.748.014	100,00%

Табела 1- Структура акцијског капитала

Своје финансијско пословање Друштво обавља преко сљедећих рачуна:

Редовни

Нова банка а.д. Бања Лука	555-001-00000700-03
Павловић банка а.д. Бијељина	554-001-00000055-13
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	571-030-00000425-40
Сбербанк а.д. Бања Лука	567-343-10000007-48
НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука	562-003-81253484-23

Табела 2 - Жиро рачуни-редовни

Девизни

Павловић банка – девизни (ЕУ)	554-780-0003360-111
Павловић банка – девизни (УСД)	554-780-0003360-111

Табела 3 - Жиро рачуни-девизни

2. ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ДРУШТВА

Финансијски извјештаји Друштва су припремљени у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. Полазни оквир за састављање финансијских извјештаја предузећа чине позитивни законски прописи Републике Српске, усвојени МСФИ и МРС. Пословни догађаји и трансакције класификоване су према Правилнику о контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике који воде двојно књиговодство.

За израду финансијских извјештаја за 2015. годину активирани су сљедећи Међународни стандарди финансијског извјештавања и Међународни рачуноводствени стандарди:

- МСФИ 1 Прва примјена међународних стандарда финансијског извјештавања,
- МСФИ 3 Пословне комбинације,
- МСФИ 4 Уговор о осигурању,
- МРС 1 Презентација финансијских извјештаја,
- МРС 2 Залихе,
- МРС 7 Извјештај о новчаним токовима,
- МРС 8 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке
- МРС 10 Догађаји након дана билансирања,
- МРС 12 Порез на добит,
- МРС 14 Извјештавање по сегментима,
- МРС 16 Некретнине, постројења, опрема,
- МРС 18 Приходи,
- МРС 19 Примања запослених,
- МРС 21 Ефекти промјене курсева страних валурта.
- МРС 23 Трошкови позајмљивања,
- МРС 24 Објелодањивање о повезаним странама,
- МРС 36 Обезврјеђење средстава,
- МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства,
- МРС 38 Нематеријална средства и
- МРС 40 Улагања у некретнине

У примјени и спровођењу пословне политике Друштво је примјењивало општа акта, као што су:

- a) Статут Друштва,
- b) Пословник о раду Надзорног одбора,
- c) Правилник о раду,
- d) Правилник о рачуноводству,
- e) Правилник о рачуноводственим политикама,
- f) Правилник о платама и другим зарадама запослених,
- g) Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ПРОЦЈЕНА

3.1 Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су права и друга неопипљива средства која правно лице користи у испоруци услуга, над којим Друштво има контролу и од којег се очекују будуће економске користи.

Нематеријална улагања чине:

- улагање у концесије,
- улагање у развој нових производа и унапређење постојећих,
- улагање у научно-техничка знања,
- улагања у набавку лиценци или стицање права на интелектуалној својини
- улагања у истраживање тржишта.

Мјерење приликом и након почетног признавања дугорочне нематеријалне имовине ће се вршити методом набавне вриједности.

Нематеријална стална средства се амортизују на основу процијењеног вијека употребе, односно на основу процјене притицања економских користи по основу њиховог кориштења.

Вијек трајања средства се процјењује приликом сваке набавке.

Амортизација нематеријалних средстава се врши линеарном методом.

За нематеријална средства чији је вијек трајања немогуће утврдити, обавезно се врши тестирање средства на умањење, упоређивањем његовог надокнадивог и књиговодственог износа.

Тестирање на умањење се врши најмање на сваки дан биланса стања.

3.2 Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су средства која правно лице држи за кориштење у испоруци услуга, изнајмљивање другима или за административне и друге сврхе, за које је вјероватно да ће будуће економске користи повезане с тим средством притицати у правно лице и да се набавна вриједност/цијена коштања тог средства може поуздано одмјерити.

Средство ће бити признато као некретнина, постројење и опрема и када се зна да то средство неће директно повећавати будуће економске користи, али је набавка тог средства неопходна да би се добиле економске користи од других средстава.

У опрему сврставају се и резервни дијелови када се исти користе уз опрему и када се очекује да ће њихова употреба бити дужа од једне године.

Некретнине, постројења и опрема се почетно вреднују и исказују по трошку набавке.

Трошак набавке некретнине, постројења и опреме сачињавају:

- фактурна вриједност добављача,
- трошкови превоза, укључујући и властити превоз,
- трошкови припреме мјеста,
- трошкови шпедитера, ако се стално средство набавља из иностранства,

- увозне дажбине (царине и др.),
- неповратни порези и друге дажбине,
- трошкови монтаже и накнаде стручњацима (архитекте, инжињери и сл.),
- трошкови утовара, претовара, истовара и сл.,
- интерни трошкови,
- остали трошкови директно и искључиво везани за довођење средстава у радно стање за намјеравану употребу.

У трошак набавке некретнине, постројења и опреме се урачунавају и трошкови позајмљивања везани за набавку конкретног средства, до момента довођења средстава у стање за употребу.

Средства која се израђују у сопственој режији вреднују се по цијени коштања, под условом да није већа од нето продајне вриједности.

Почетно исказивање некретнине, постројења и опреме врши се по набавној вриједности/цијени коштања док се накнадни издаци, према општем принципу признавања, дефинисаном у параграфу 7. МРС 16, накнадна улагања у ставку некретнина, постројења и опреме, могу капитализовати, односно укључити у књиговодствену вриједност средства, ако и само ако:

- је вјероватно да ће будуће економске користи повезане са накнадним улагањима притицати у правно лице; и
- се набавна вриједност/цијена коштања накнадних улагања може поуздано одмјерити.

Трошкови свакодневног одржавања некретнина, постројења и опреме се не капитализују, већ представљају расход периода.

Изузетно, новоуграђени резервни дијелови и улагање у средство се може капитализовати уколико ће такво улагање:

- продужити корисни вијек употребе средства,
- повећати његов капацитет,
- доградња дијелова значајно побољшати квалитет услуга, и
- значити усвајање нових пословних услуга које омогућује значајно смањење претходно процијењених трошкова.

С обзиром да замјена резервног дијела доводи до промјене књиговодствене (садашње) вриједности средства, потребно је преиспитати процијењени корисни вијек употребе средства, јер од њега зависи обрачун амортизације.

Накнадно вредновање средства се врши према моделу ревалоризације.

Према моделу ревалоризације, након почетног признавања по набавној вриједности, некретнине, постројења и опреме чија се фер вриједност може поуздано одмјерити, обухватају се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вриједност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Основни принципи приликом примјене политике ревалоризације су:

- фер вриједност земљишта и зграда утврђује се процјеном, коју врше стручно оспособљени процјенивачи, на бази тржишних доказа;

- фер вриједност постројења и опреме врше стручно оспособљени процјењивачи или запослена стручна лица у Друштву, која именује директор одлуком;
- учесталост ревалоризовања зависи од промјена фер вриједности некретнина, постројења и опреме које се процјењују;
- када се књиговодствена вриједност повећава, као резултат ревалоризације, то повећање се евидентира као ревалоризациона резерва;
- када се књиговодствена вриједност средства смањи услед ревалоризације, то смањење треба признати као расход. Међутим, смањење треба директно књижити на терет ревалоризационих резерви, до износа постојеће ревалоризационе резерве који се односи на то средство;
- позитивни и негативни ефекти процјене различитих ставки средства не могу се међусобно пребијати, већ се одвојено евидентирају;
- у оквиру рачуна ревалоризационих резерви предузеће је дужно да обезбиједи аналитику ревалоризационих резерви.

Цјелокупна ревалоризациона резерва, формирана за конкретно средство се може пренијети на нераспоређену добит приликом продаје, расходања или отуђења тог средства.

Кориштењем средства у предузећу, износ реализоване ревалоризационе резерве која може да се пренесе на нераспоређену добит, чини разлика између амортизације засноване на исказаном ревалоризованом износу средства и амортизације засноване на првобитној набавној вриједности/цијени коштања средства.

Амортизација се обрачунава за ставке некретнине, постројења и опреме који су признати као стално средство и који имају ограничен вијек употребе.

Амортизација се не обрачунава за средство, које је класификовано као средство које се држи за продају или док чини дио расположиве групе класификоване као група која се држи за продају.

Амортизациони период почиње од момента када је средство расположиво за коришћење, што значи да обрачуну амортизације не подлијежу некретнине, постројења и опрема у припреми.

За дан почетка обрачуна амортизације примјењује се слиједеће правило:

- ако је средство стављено у употребу од 01. до 15. у мјесецу, обрачун амортизације почиње од првог дана тог мјесеца;
- ако је средство стављено у употребу у периоду од 16. до краја мјесеца, обрачун амортизације почиње од првог дана наредног мјесеца.

Амортизација се врши све до искњижавања, чак иако се у неком периоду средство не користи, осим ако није потпуно амортизовано.

Обрачун амортизације престаје када је средство отуђено на било који начин, када је у потпуности отписано и када је рекласификовано као стално средство намјењено продаји, у складу са МСФИ 5.

Корисни вијек употребе утврђује се процјеном. Процјена корисног вијека употребе средства врши се на основу професионалног просуђивања на основу искуства предузећа са сличним средствима у претходном периоду и искључиво зависи од пословне политике предузећа са набавком и трошењем конкретних средстава.

Приликом обрачуна амортизације примјењује се пропорционални (линеарни) метод обрачуна амортизације, што значи да се користи једна утврђена стопа током цијелог процијењеног корисног вијека употребе средства.

Стопа амортизације израчунава се на основу процијењеног вијека употребе који је изражен бројем година, на следећи начин:

$$\text{Годишња стопа амортизације} = \frac{100}{\text{број година}} (\%)$$

Трошкови амортизације нематеријалних улагања и некретнина, постројења и опреме обрачунати према линеарном методу обухватају се на рачуну 540 - Трошкови амортизације, у корист оговарајућих аналитичких рачуна исправке вриједности нематеријалних улагања и основних средстава у оквиру групе рачуна 01 и 02.

3.3 Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочне финансијске пласмане Друштва чини:

- учешће у капиталу других правних лица,
- дугорочне хартије од вриједности,
- дугорочни кредити, и
- остали дугорочни пласмани.

Почетна процјена се врши по њиховој набавној вриједности која представља поштену надокнаду која је дата за њих док се накнадно признавање врши по ревалоризованој или процијењеној вриједности.

3.4 Залихе

У домену политике залиха материјала спада:

- утврђивање политике набавне вриједности залиха,
- дефинисање цијена по којима се воде залихе,
- метод обрачуна вриједности излаза залиха,
- елиминисање скривених губитака у залихама.

Залихе Друштва представљају средства која се троше у процесу производње или реализације услуга а то су залихе:

- основног и помоћног материјала,
- резервни дијелова,
- ауто-гума,
- ситног инвентара у употреби.

Залихе основног и помоћног материјала исказују се по набавној вриједности у складу са МРС 2-залихе.

Набавну вриједност материјала чини:

- фактурна вриједност добављача умањена за све попусте,
- царине и пореске дажбине,
- трошкови превоза, осигурања и шпедитерске услуге,
- други трошкови који су настали до довођења залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Обрачун излаза утрошка залиха материјала врши се по методи просјечне пондерисане цијене која се стално и аутоматски израчунава.

Залихе резервних дијелова и ауто гума се исказују по набавној вриједности, која обухвата фактурну цијену добављача увећану за трошкове набавке. Издавање резервних дијелова се врши по просјечним пондерисаним цијенама и њихов отпис се врши одмах у истом обрачунском периоду.

На дан биланса такође се врши поређење цијена материјала на залихи са набавним цијенама на тржишту и ако се утврди да је цијена материјала на залихи по којој се води у књиговодству већа од тржишне цијене на дан биланса, врши се смањење вриједности материјала на терет расхода.

Стварима ситног инвентара сматрају се предмети чији је вијек употребе краћи од једне године.

Терећење трошкова приликом стављања ситног инвентара у употребу обавља се методом једнократног отписа.

Искњижавање ситног инвентара се врши када је средство расходовано.

3.5 *Краткорочна потраживања и пласмани*

Краткорочна потраживања Друштва обухватају потраживања од купаца у земљи и иностранству по основу продаје роба и услуга.

Краткорочна потраживања исказују се по вриједности из оригиналне фактуре. Ако се вриједност из фактуре исказује у иностранској валути врши се прерачунавање у извјештајну валуту по важећем курсу на дан трансакције, а на дан биланса прерачунава се према важећем курсу а курсне разлике признају се као приход или расход обрачунског периода.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспјећа односно продаје до године дана од дана чинидбе односно дана биланса.

Краткорочни пласмани који се не држе ради трговања исказују се по амортизованој вриједности не узимајући у обзир намјеру Друштва да их држи до доспјећа.

„Потраживања се процјењују по номиналној вриједности, умањеној индиректно за износ вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумијева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекција по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумијева исправка потраживања на терет расхода, онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку израде биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши Управа Друштва на основу објективних информација произашлих из озбиљне анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода, уз разматрање текуће привредне ситуације.

Индиректно умањење потраживања вршит ће се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања, који индиректно коригује рачун потраживања на процијењену фер вриједност.

Исправка вриједности потраживања израчунават ће се по методи застарјелости потраживања.

Исправка вриједности ће се вршити за сва потраживања за која Управа процјени да су ненаплатива, а која не прелазе крајњи рок застаре у складу са одредбама Закона о облигационим односима.

3.6 Грешке из претходног периода

Материјално значајна грешка откривена у текућем периоду, која се односи на претходни период и која, при том, има значајан утицај на финансијске извјештаје једног или више претходних периода, због које се ти, претходно објелодањени финансијски извјештаји не могу више сматрати поузданим, обухвата се као грешка из претходног периода у складу са МРС 8-*Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке.*

Грешка из претходног периода исправља се тако што се за износ грешке врши корекција почетног стања пренијетог резултата, односно одговарајућа позиција биланса стања, ако је грешка такве природе да не утиче на резултат.

У случају из претходног става, приликом састављања финансијских извјештаја упоредни подаци који се односе на годину у којој је грешка настала исказују се у преправљеним износима.

Материјално безначајне грешке признају се као приход или као расход текућег периода.

Материјалност грешке процјењује се у сваком конкретном случају када је грешка откривена.

3.7 Признавање прихода

Приходи Друштва обухватају сву фактурисану продају извршених услуга као и прихода од основних средстава, субвенција, донација и враћених дажбина по основу остварене продаје, приходе од активирања учинака, од доприноса и чланарина као и други приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи независно од времена наплате.

Добици представљају приходе који нису проистекли из уобичајених активности и представљају повећање економске користи из продаје основних средстава и по основу ревалоризације.

Приходе представљају и остала примања по основу наплате отписаних потраживања, камата на депозит, курсне разлике и друге финансијске приходе.

3.8 Признавање расхода

Расходи Друштва обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности и губитке.

Признавање расхода се врши у зависности од појединих врста и представљају:

- трошкове материјала, горива и енергије који показују намјеру трошења,

- нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде признају се у висини обрачунатих износа за рад запослених за проведено вријеме на послу и одсуствовање са посла на терет Друштва,
- трошкови амортизације се обрачунавају по пропорционалним стопама које се утврђују на основу корисног вијека основних средстава и њихове садашње вриједности,
- трошкови производних услуга и нематеријалних трошкова обрачунавају се на основу фактура за извршене услуге и вјеродостојних докумената за поједине нематеријалне трошкове,
- трошкови пореза и доприноса се признају на основу издатака у складу са обавезама утврђеним законом,
- трошкови позајмљивања настају у вези позајмица финансијских средстава и обухватају камате на дозвољена прекорачења на жиро рачуну и краткорочне позајмице, трошкове финансијског лизинга и курсне разлике. Ови трошкови се признају као расход периода у коме су настали.

3.9 Финансијске обавезе

Финансијским обавезама Друштва сматрају се:

- дугорочне обавезе-кредити, хартије од вриједности и остале дугорочне обавезе,
- краткорочне обавезе-краткорочни кредити, обавезе према добављачима, обавезе за порезе и доприносе, обавезе за плате и доприносе и порез на плате те остале краткорочне обавезе (доспјећа у року до годину дана, односно од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса).

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу у циљу предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу или размјене финансијских инструмената.

Почетно признавање финансијских обавеза врши се по њиховој набавној вриједности у коју су укључени и трошкови њиховог прибављања. Смањење обавеза се врши директним отписом.

3.10 Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, за трошкове обнављања природних богатстава, за задржане кауције и депозите, за трошкове реструктурирања Друштва, за покриће обавеза (правних или стварних) насталих као резултат прошлих догађаја за које је вјероватно да ће изазвати одлив ресурса који садрже економске користи ради њиховог измиривања и који се могу поуздано процјенити (нпр.спорови у току) као и резервисања за издате гаранције и друга јамства.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама а њихово смањење односно укидање врши се у корист прихода.

Дугорочна резервисања се признају у случајевима:

- обавеза насталих као резултат ранијих обавеза;
- обавеза које ће настати у будућем периоду;

- обавеза које се могу поуздано процјенити.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје а такође резервисање се не признаје ни за будуће пословне губитке.

Сви ови трошкови се прате аналитички по врстама и намјени и приликом сваког билансирања врши се њихово преиспитивање.

4. РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ДРУШТВА

У сљедећем прегледу приказан је резултат пословања Друштва у периоду 01.01.-31.12.2015. године по појединим службама, које послују у оквиру „Производно -технолошког сектора“ и „Сектора економско - финансијских, правних и општих послова“.

ПРОИЗВОДНО - ТЕХНОЛОШКИ СЕКТОР

У оквиру „Производно - технолошког сектора“ послују сљедеће службе:

1. Служба комуналних услуга;
2. Служба одржавања градског зеленила;
3. Служба пијачних услуга;
4. Служба гробљанских услуга (до 05.08.2015. године).

Све службе послују под надзором извршног директора за производно - технолошки сектор.

Извјештај о пословању појединих служби у 2015. години, дат је у сљедећем прегледу:

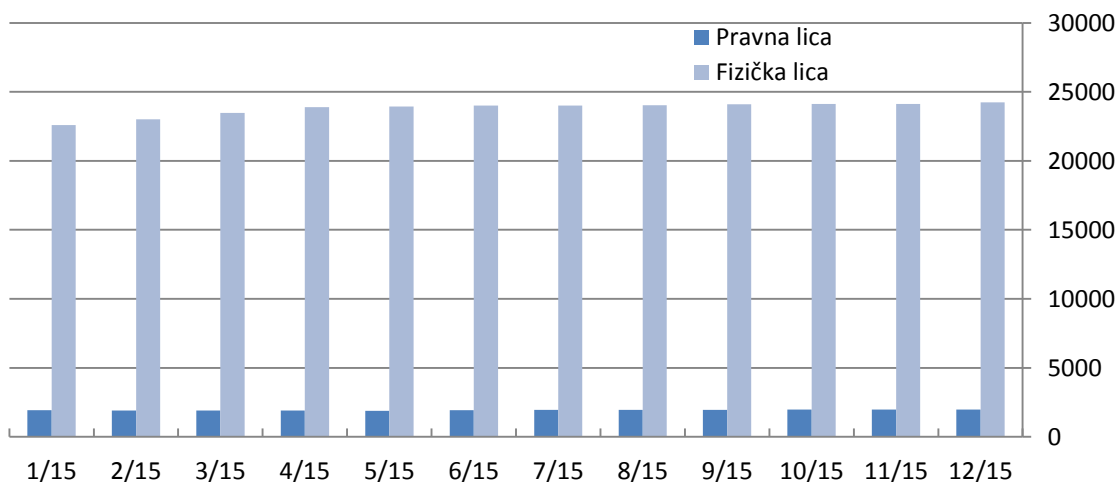
1. Служба комуналних услуга

У служби комуналних услуга обављају се сљедеће врсте послова:

- Одвоз и депоновање чврстог отпада,
- Прикупљање рециклажног отпада (папир, најлон и пет амбалажа),
- Одржавање јавно - прометних површина и
- Услуге специјалним комуналним возилима.

1.1 Одвоз и депоновање чврстог отпада

Одвозом чврстог отпада обухваћена су сва домаћинства на подручју града Бијељине, као и већи дио сеоских мјесних заједница. Отпад се редовно одвози за око 24.200 домаћинстава и 1.980 правних лица, док постоји незнатан број корисника којима се одвоз отпада врши по позиву. Током 2015. године број корисника одвоза отпада се постепено повећавао, што је приказано на графикону број 1.

Графикон број 1-Преглед физичких и правних лица, која користе услуге одвоза отпада

Према Програму одвоза чврстог отпада, одвоз и депоновање чврстог отпада врши се на следећи начин:

- за домаћинства у индивидуалним стамбеним објектима - одвоз се врши једном седмично;
- за домаћинства која живе у стамбеним зградама, гдје се смеће одлаже у контејнере - одвоз се врши више пута недељно, а у ужем градском подручју и два пута дневно;
- за правна лица - одвоз се врши једном седмично, а у ужем подручју града свакодневно.

Од 01.07.2007. године газдовање над депонијом преузело је ЈП „ЕКО-ДЕП“. Стални раст трошкова депоновања директно је утицао на пословне резултате Друштва. Почетна цијена депоновања износила је 6,84 КМ без ПДВ-а по једној тони чврстог отпада, док је од 01.01.2010. године цијена повећана и износила је 20 КМ без ПДВ-а по једној тони чврстог отпада. Од 16.априла 2011. године цијена депоновања износила је 25 КМ без ПДВ-а по једној тони чврстог отпада. Од 01. јануара 2013. године цијене депоновања отпада су знатно повећане и износиле су за:

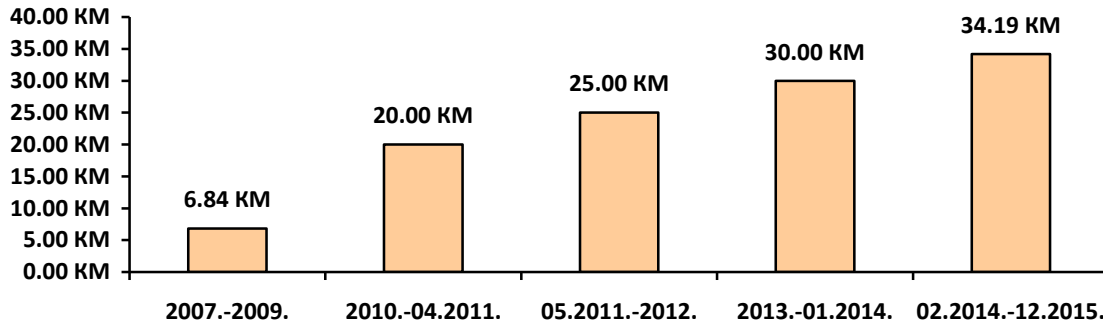
- чврсти комунални отпад ..... 30,00 КМ (без ПДВ-а)
- клаонички отпад ..... 50,00 КМ (без ПДВ-а)
- фекални отпад ..... 20,00 КМ (без ПДВ-а)

Цијена депоновања чврстог комуналног отпада у 2015. години износи 34,19 КМ без ПДВ-а (на снази од 01.02.2014. године). Цијена депоновања клаоничког отпада износи 100 КМ без ПДВ-а, почев од 01.09.2015. године, умјесто досадашњих 70,00 КМ без ПДВ-а. Цијена депоновања фекалног отпада је остала на нивоу из 2013. године.

Значајан дио средстава се издваја за трошкове депоновања чврстог комуналног отпада, који имају велико учешће у укупним трошковима Друштва.

Раст цијене услуга депоновања чврстог комуналног отпада приказан је на графикону број 2.

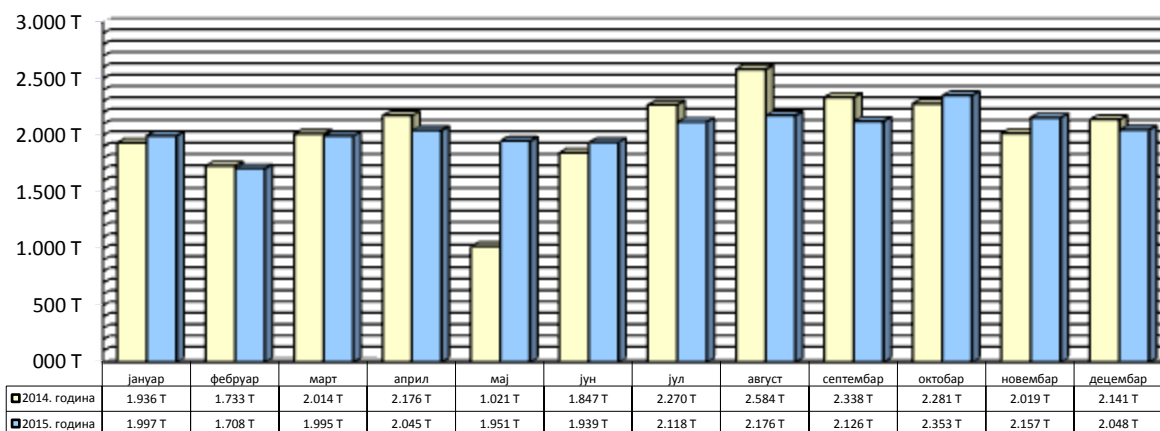
Графикон број 2-Кретање цијене депоновања чврстог комуналног отпада

Цијене услуга одвоза комуналног отпада физичким и правним лицима нису економски оправдане, првенствено због цијене услуге депоновања отпада. Цијена услуге одвоза комуналног отпада физичким лицима је од 01.01.2015. године повећана за 10%, али је недовољна да покрије високе трошкове депоновања отпада.

Графикон број 2-1 – Кретање цијене одвоза отпада из домаћинства

У 2015. години, на регионалну депонију укупно је депоновано 25.150,99 Т отпада, од чега: 24.611,78 Т чврстог комуналног отпада, 286,18 Т отпадних вода и 253,03 Т клаоничког отпада, док је у 2014. години укупно депоновано 24.377,50 Т отпада. До повећања количине депонованог отпада дошло је због проширења подручја са ког се врши одвоз отпада, чиме је и број корисника одвоза отпада у 2015. години у односу на 2014. годину повећан. На графикону број 3 приказане су количине депонованог отпада у 2014. и 2015. години.

Графикон број 3-Количине депонованог отпада у 2014. и 2015. години

На одвозу и депоновању чврстог отпада свакодневно је ангажована сљедећа механизација:

- Специјално возило са пресом „Мерцедес“ запремине 14 м³ ..... 4 ком.
- Специјално возило са пресом „Ивеко“ запремине 15 м³ ..... 2 ком.
- Специјално возило са пресом „Ивеко“ запремине 5 м³ ..... 1 ком.
- Специјално возило Аутоподизач контејнера „Ивеко“ и „Мерцедес“ . 2 ком.
- Специјално возило QAF 18.225 МЛЦ, запремине 16 м³ ..... 1 ком.
- Специјално возило QAF 28.364 ..... 1 ком.
- Специјално возило аутосмећар МАН 28.314 ФНЛЦ ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес еконик" 2628 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес бенз" К59-Т-024 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес-бенз атего" Т26-М-023..... 1 ком.
- Специјално возило "Волво" 981-Т-838 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес-бенз атего" Е36-Ј-035..... 1 ком.
- Специјално возило "Ивеко стралис" М19-А-029 ..... 1 ком.

1.2 Прикупљање рециклажног отпада (папир, најлон и пет амбалажа)

Друштво врши прикупљање рециклажног отпада, односно најлона и папира и од истог остварује одређени приход по основу продаје.

У 2015. години прикупљено је 133,13 Т рециклажног отпада, док је у 2014. години прикупљено 188,24 Т.

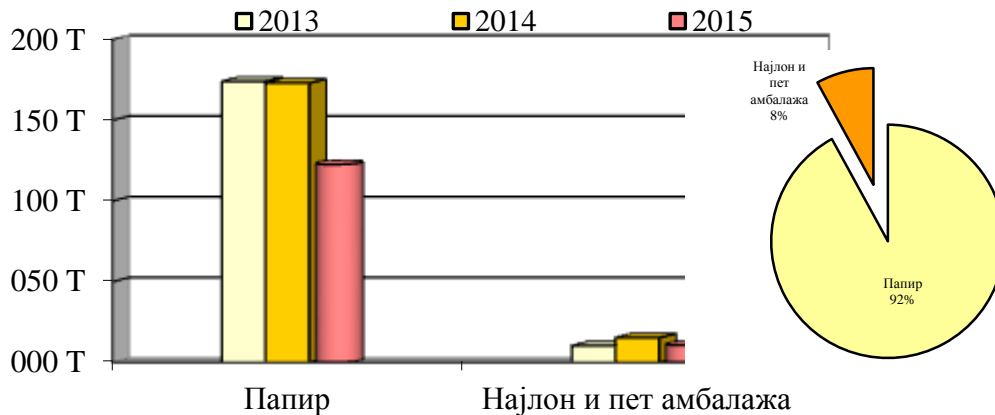
У 2015. години прикупљено је 122,52 тоне папира, док је у 2014. години прикупљено 172,94 тоне папира, што је за 50,42 тоне мање у односу на поредбени период. У 2015. години прикупљено је 10,61 тона најлона и пет амбалаже, што је за 4,69 тона мање у односу на 2014. годину, у којој је прикупљено 15,30 тона.

Укупно остварени приход од продаје рециклажног отпада за извјештајни период 2015. године износи 24.868,36 КМ, док је за исти период 2014. године остварен приход од 33.678,00 КМ. Значајно смањење прихода од продаје рециклажног отпада, мањи су за 26,16%, узроковано је мањим количинама прикупљеног рециклажног отпада у текућој години у односу на претходну.

На графикону број 4 приказана је прикупљена количина рециклажног отпада у последње три године, закључно са 31.12.2015. године.

Графикон број 4-Прикупљени рециклажни отпад

1.3 Одржавање јавно-прометних површина

Одржавање јавно-прометних површина се обавља на подручју Града Бијељине, односно на подручју Града Бијељине и мјесне заједнице Јања.

На расписани тендер од стране Градске управе Бијељине, добили смо посао и закључили Уговор за чишћење јавно-прометних површина. По приказаним евиденцијама, овјереним од стране контролних служби Градске управе Бијељине и према утврђеном Програму рада за ЛОТ бр.1, у периоду 01.01. - 31.12.2015. године, реализовано је следеће:

БИЈЕЉИНА								
РБ	Опис услуге	МЈ	2015. година		2014. година		2013. година	
			Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а
1.	Ручно или маш. чишћење тротоара	м ²	9.104.050	154.772,01	7.229.354	122.956,85	10.477.754	178.698,05
2.	Ручно или машинско чишћење ригола	м ²	2.201.966	83.677,77	1.893.029	71.999,46	2.739.905	104.793,08
3.	Ручно стругање ригола	м ²	-	-	-	-	81.809	3.146,50
4.	Прочишћавање тротоара и ригола	н/ч	4.032	28.224,00	3.147	22.029,00	3.256	24.263,83
5.	Рад паука	сат	5	250,00	1	50,00	11	577,77
6.	Машинско прскање макадамских ул	тура	-	-	-	-	49	4.188,03
7.	Машинско прање улица и тротоара	м ²	-	-	-	-	223.945	4.402,33
8.	Рад ТМВ за ванр. потребе н-2т	тура	106	7.247,20	64	4.375,70	279	19.076,74
9.	Рад спец.возила за одвоз смећа	тура	4	1.196,56	-	-	-	-
10.	Рад спец.воз.за одв.см.са руч.ут.	тура	9	2.692,26	1	299,14	29	10.299,05
11.	Рад КВ бравара на разн.брав.посл	н/ч	276	2.704,80	47	460,60	334	4.131,02
12.	Спец.возило.фекална цистерна	тура	-	-	-	-	36	3.846,15
13.	Рад ауто-под.контејнера 5м ³	тура	2	234,00	42	4.914,00	504	59.267,53
14.	Рад специјалних машина	сат	225	4.725,00	7	147,00	6	128,21
15.	Рад камиона на одвозу снијега	м ³	470	4.465,00	150	1.425,00	-	-
16.	Рад радника на утов.снијега	сат	363	2.250,60	199	1.233,80	97,50	666,67
17.	Чишћење снијега и посипање соли	м ²	18.300	3.843,00	31.680	6.652,80	1.100	300,85
18.	Ручно чишћење отпада са обале кан.	сат	-	-	-	-	-	-
Укупно				296.282,20		236.543,35		417.785,81

Табела број 4 – Одржавање јавно – прометних површина на подручју града Бијељине

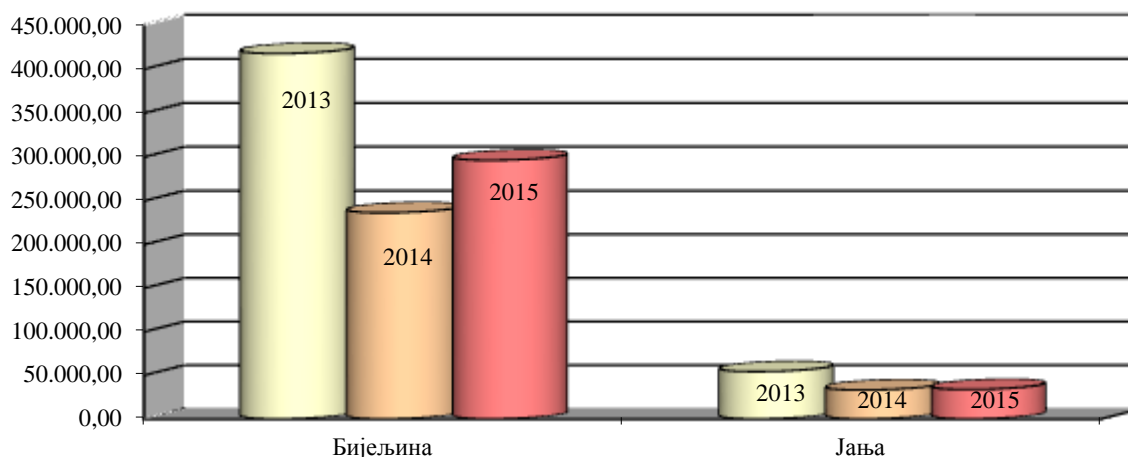

ЈАЊА								
			2015. година		2014. година		2013. година	
РБ	Опис услуге	МЈ	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а
1.	Ручно чишћење тротоара	м ²	980.700	16.672,60	1.033.632	17.580,53	1.629.020	27.536,17
2.	Ручно или маш.чишћење ригола	м ²	378.140	13.613,04	400.610	14.421,96	599.040	19.650,08
3.	Ручно стругање ригола	м ²	-	-	-	-	-	-
4.	Прочишћавање тротоара и ригола	н/ч	350	2.520,00	154	1.108,80	636	4.615,05
5.	Машинско прање улица и тротоара	м ²	-	-	-	-	229.400	2.330,00
6.	Рад ТМВ за ванр. потребе н-2г	тура	14	910,00	-	-	2	136,72
Укупно				33.715,64		33.111,29		54.268,02

Табела број 5 – Одржавање јавно – прометних површина на подручју мјесне заједнице Јања

У 2015. години, у оквиру ЛОТ-а број 1, реализован је одвоз отпада из мјесних заједница Љељенча и Бријесница за 170 домаћинстава. По том основу остварен је приход од 13.952,78 КМ.

Програм рада и одржавања јавно-прометних површина реализује се у шестодневној радној седмици, по налозима Одјељења за стамбено-комуналну област Града Бијељине.

Графикон број 5-Остварени приходи по основу реализације по ЛОТ-у бр.1 у последње три године

1.4 Услуге специјалним комуналним возилима

Специјално возило „паук“ ангажовано је за потребе Центра јавне безбједности Бијељина - Одјељење саобраћајне полиције, за уклањање непрописно паркираних возила, а повремено се користи и за пружање услуга другим физичким и правним лицима. Рад овог возила регулисан је посебним упутством, које је донијело МУП Републике Српске.

У 2015. години остварен је приход од паука у износу од 64.829 КМ, што је за 8.861 КМ више од оствареног прихода из 2014. године, који је износио 55.968 КМ. У извјештајном периоду паук је подигао 2.161 возило, што је за 295 возила више у односу на 2014. годину, у којој је подигнуто 1.866 возила.

На основу уговора потписаног са представницима МУП Републике Српске, 30% средстава остварених радом овог специјалног возила припада МУП Републике Српске.

Специјално комунално возило „фекална цистерна“ врши услуге свим физичким и правним лицима код којих се појави таква потреба.

У току 2015. године фекална цистерна имала је 50 интервентних услуга, по основу којих је остварен приход од 7.500 КМ, што је за 455 услуга мање него у 2014. години, у којој је било 505 интервентних услуга, по основу којих је остварен приход од 75.768 КМ.

Цистерна за воду је у периоду 01.01.-31.12.2015. године имала 6 интервентних услуга, што је за 33 мање од укупно 39 интервентних услуга из истог периода 2014. године.

У току 2015. године извршено је улагање у једно половно специјално комунално возило укупне вриједности 49.800,00 КМ без ПДВ-а.

Све припреме сервисирања и гаражирања возила, као и комплетна Служба комуналних услуга, смјештени су у уређеном простору површине 5.000 м² и објектима пословно - техничког садржаја (гараже, сервисне радионице, магацински простор и др.) у Мачванској улици у Бијељини.

2. Служба одржавања градског зеленила

За потребе Службе одржавања градског зеленила кориштена је постојећа савремена механизација, и то: машинске косачице, трактори, самоходне машинске косачице, машинске тестере, возило Застава носивости до 2 т, корпа, доставно возило типа Кеди и цистерна за осоку капацитета 3.200 литара.

У току 2015. године извршена је набавка слjedeће опреме за потребе Службе одржавања градског зеленила:

Р.бр.	ИБ	Назив основног средства	Вриједност (КМ)
1	1339	Плуг за снијег за ВММ 1918Р/П	448,74
2	1340	Чеона коса за ВММ 1918Р/П	615,38
3	1341	Фреза 50 цм за ВММ 1918Р/П	559,83
4	1342	Вишенамјенски култиватор за ВММ 1918Р/П	2.188,03
5	1343	Моторна коса СТИХЛ ФС 120	893,16
6	1344	Моторна косилица МБ 650/П	1.397,43
7	1345	Маказе за живицу ХС 46/П	764,96
8	1361	ЕЛЕКТРИЧНИ КОТАО ЦЕНТРОМЕТАЛ-90КВ	3.961,51
Укупна набавна вриједност (без ПДВ-а)			10.829,04

Табела број 6 – Набављена опрема у 2015. Години

Служба одржавања градског зеленила радила је по плану и програму, на основу добијеног посла по тендеру, који је расписала Градска управа Бијељине.

Служба одржавања градског зеленила је у 2015. години имала сљедећу реализацију:

2015	Износ мјесечне реализације радова на јавним зеленим површинама	Износ мјесечне реализације од продаје садног материјала у производном сектору
Јануар	Нема спецификације	10,00 КМ
Фебруар	Нема спецификације	746,00 КМ
Март	22.726,50 КМ	1.295,00 КМ
Април	24.576,10 КМ	1.040,50 КМ
Мај	31.619,84 КМ	1.196,10 КМ
Јун	24.597,06 КМ	578,00 КМ
Јул	19.040,90 КМ	93,00 КМ
Август	10.731,76 КМ	40,00 КМ
Септембар	7.854,00 КМ	479,50 КМ
Октобар	16.267,35 КМ	448,00 КМ
Новембар	16.519,34 КМ	373,00 КМ
Децембар	26.432,00 КМ	177,00 КМ
УКУПНО (са ПДВ-ом)	200.364,85 КМ	6.476,10 КМ

С обзиром на тренутни капацитет постојећих стакленика, пластеника, леја, обрадивог земљишта, машина за обраду и броја запослених радника, могуће је и увећати обим производње, али је највећи проблем пласман производа на тржиште.

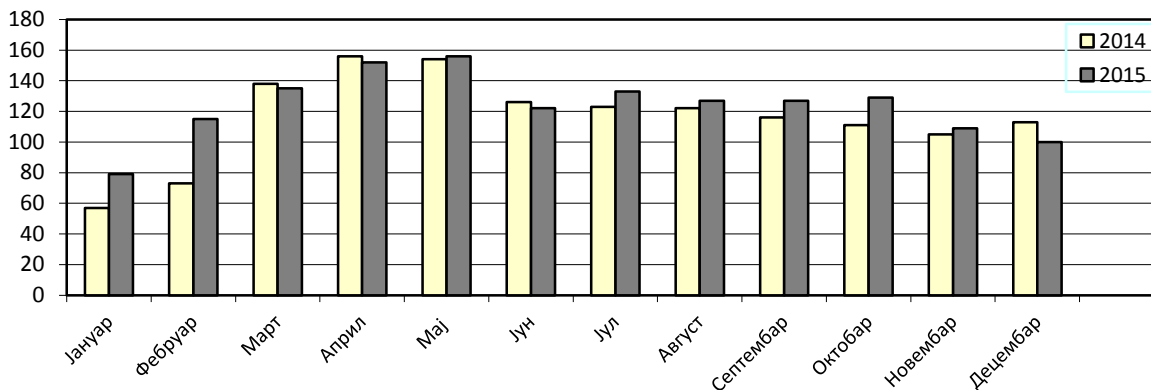
3. Служба пијачних услуга

Пијаца је организовано и уређено мјесто на коме се на уобичајан начин обавља трговина на мало пољопривредним, прехранбеним и другим производима између продавца и купца. На пијаци се трговина обавља на продајним столовима. Спровођење пијачног реда је обавеза свих запослених, посебно радника на радном мјесту – редари пијаце. У спровођењу реда дужни су сарађивати са надлежним инспекцијским службама и радницима ЦЈБ Бијељина, везано за евентуалне проблеме око рада и унутрашњег реда у пијацама. Предузеће је дужно да пијачне тезге постави и распореди на начин којим се обезбијеђује функционалност и естетски изглед пијаце и омогућује купцима несметана куповина.

Зелена пијаца располаже са 303 пијачна стола, а од тога се у централној улици налази 49 столова. Овај број столова задовољава све потребе корисника услуга зелене пијаце. На тзв. “Малом бувљаку” у улици 27. марта, налази се 33 стола. Наплата дневне плацарине се врши искључиво уторком и петком. Забрана продаје робе на јавним површинама допријела је повећању прихода од дневне плацарине, јер је скоро сва продаја производа сконцентрисана у кругу зелене пијаце.

Од 1. децембра 2015. године, на основу одлуке Скупштине Града Бијељине, број:01-022-84/15, АД “Комуналац” Бијељина је додијељена на располагање јавна пијаца у Дворовима, Карађорђева бб.

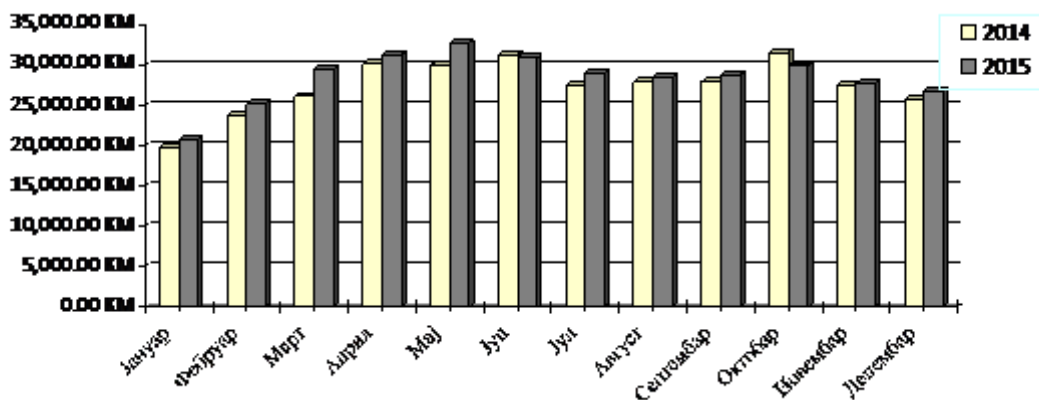
На графикону број 6, упоредно је приказан број закупљених столова у 2015. години у односу на 2014. годину.

Графикон број 6-Преглед закупљених столова по основу Уговора о закупу

У 2015. години приход Службе пијачних услуга, који се остварује по основу дневног и мјесечног закупа столова у зеленој пијаци, остварен је у износу од 291.532 КМ и исти је повећан у односу на 2014. годину за 4,96%, у којој је остварен приход од 277.763 КМ.

На графикону број 7 приказана је реализација прихода од мјесечног и дневног закупа столова у зеленој пијаци у 2015. години у односу на 2014. годину.

Графикон број 7-Остварење прихода од закупа столова у зеленој пијаци

4. Служба гробљанских услуга

Уговором из 1993. године, потписаним између Општинског секретаријата за просторно уређење, стамбено - комуналне послове и урбанизам и Јавног предузећа „Комуналац“ Бијељина, Скупштина општине Бијељина је уступила на управљање и одржавање градско гробље у Пучилама Јавном предузећу „Комуналац“.

По потписивању овог уговора, а на основу преузетих обавеза, формирана је Служба за гробљанске услуге, којој је основни задатак сахрањивање, одржавање и уређење гробља. У састав новоформиране Службе ушла је и постојећа продавница погребне опреме. Продавница погребне опреме је у међувремену затворена, због новонастале ситуације и немогућности конкурентности новоотвореним радњама, које су се бавиле трговином погребне опреме и превозом умрлих лица.

Служба је закључно са 05.08.2015. године, запошљавала 6 радника у сталном радном односу. Због повећаног обима посла у љетњем периоду, како на одржавању гробља тако и због потребе грађевинских радова (израда парапета, оградe и сл.), ангажују се радници преко Омладинске задруге или заснивају радни однос на одређени временски период. За те потребе у 2015. години, у периоду јануар – април, ангажвана су 3 НК радника, посредством Омладинске задруге, као помоћни радници на пословима одржавања гробља, копања гробница и израде парапета.

У периоду јануар - август 2015. године, сахрањено је 200 лица, од тога 95 особа сахрањено је у ново гробно мјесто а 105 у гробно мјесто које је раније било резервисано. У истом периоду извршена је резервација 154 гробна мјеста и обновљен закуп за 255 гробних мјеста.

На основу остварене реализације, наплате обнове закупа гробних мјеста и одржавања гробља, видљиви су проблеми у наплати истих. На ставци одржавања гробља, у периоду јануар - август 2015. године, наплаћено је одржавање за 4.003 гробна мјеста, са процентом наплативости од 43%. Ако узмемо у обзир да је знатан дио наплаћених обавеза за претходни период (2000. – 2013. година), долазимо до податка да је степен наплативости за 2014. годину далеко мањи.

У циљу побољшања наплате годишњих обавеза, активности које се спроводе су: слање обавјештења дужницима, путем инкасантске службе Друштва и поште, остављање обавјештења на гробна мјеста, као и постављање општих обавјештења о потреби плаћања обавеза на видљивим мјестима.

Због промјене пребивалишта, постоји велики број нетачних адреса у нашој бази података, које стварају додатне потешкоће приликом наплате услуга и евиденције корисника.

Сва гробна мјеста, за која нису плаћане обавезе а истекао је десетогодишњи закуп, а било их је могуће одузети (није могуће одузети резервисано гробно мјесто поред већ сахрањене особе гдје је већ постављен и надгробно спомен) су одузета, на истим је изграђен парапет и та гробна мјеста су поново издата у закуп.

У 2015. години урађено је:

- 33 једнодијелна парапета
- 94 двоцијелна парапета
- 8 тродиијелних парапета
- 7 преградних греда
- 7 бетонских плоча

У 2015. години су спровођене активности на одржавању гробља, те сакупљању и одвожењу отпада. На регионалну депонију укупно је одвезено око 45 контејнера отпада, запремине 5,5 м³ и 35 контејнера запремине 1,5 м³. Вршено је редовно кошење и сакупљање траве као и њено извожење. За потребе одвоза траве повремено је ангажовано возило Службе за одржавање градског зеленила.

У 2015. години извршено је асвалтирање планиране унутрашње саобраћајнице у дужини од 110 метара. Асвалтирање саобраћајнице урадио је д.о.о. „Бук промет“ Бијељина.

СЕКТОР ЕКОНОМСКО - ФИНАНСИЈСКИХ, ПРАВНИХ И ОПШТИХ ПОСЛОВА

1. Служба за правне, кадровске и опште послове

У периоду од 01.01. - 31.12.2015. године у Служби за правне, кадровске и опште послове било је запослено 7 радника.

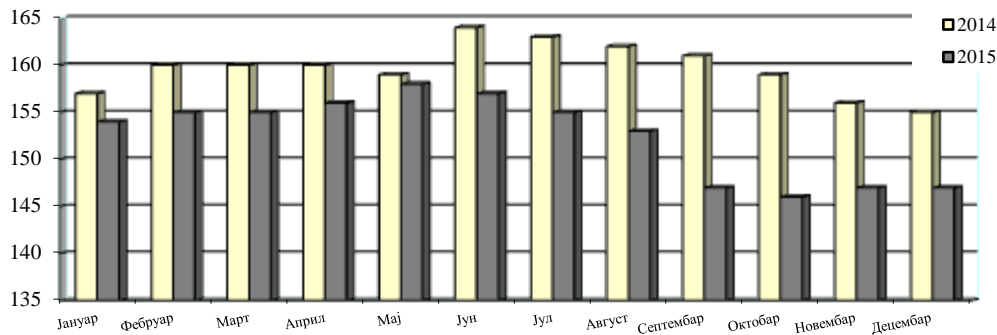
У сарадњи са Службом економско - финансијских послова, Служба за правне, кадровске и опште послове интензивно ради на побољшању наплате потраживања, како од физичких тако и од правних лица.

Ова Служба свакодневно је поступала по судским предметима, израђивала поднеске, заступала Друштво пред судовима на рочиштима у парничним, извршним и прекршајним поступцима.

Као стручна Служба Друштва, обављала је и послове стручне помоћи органима Друштва (Скупштина, Надзорни одбор, Одбор за ревизију, Управа), пратећи записнички њихов рад и израђујући донесене одлуке наведених органа.

Такође је активно учествовала у пословима јавних набавки, сачињавању разних уговора и других аката за потребе Друштва.

Акционарско друштво „Комуналац“ Бијељина је у протеклом периоду обављало регистровану дјелатност комуналних услуга са просјечно 152 запослена радника, док је просјек у 2014. години био 160 радника. На почетку 2015. године у радном односу се налазило 154 радника. У току године, у складу са указаним потребама, повремено су ангажовани одређени радници, тако да је на крају године у радном односу евидентирано 147 радника.

Графикон број 8-Запослени радници у 2014. и 2015. години

У табели број 7 приказана је структура запослених са стварном стручном спремом, на дан 31.12.2015. године.

Стручна спрема	НК	ПК	КВ	ВКВ	ССС	ВШС	ВСС	Укупно
Број запослених								
Укупно	41	4	44	6	26	4	22	147

Табела број 7- Структура запослених на дан 31.12.2015. године

2. Служба исхране радника

У оквиру Службе запослено је два радника куvara и један помоћни радник у кухињи, који су вршили спремање топлих оброка за све раднике. За период од 01.01.-31.12.2015. године припремљено је укупно 33.238 оброка, са мјесечним просјеком од 2.770 оброка. Од просјечно 152 запослена радника за дванаест мјесеци 2015. године, просјечно 125 радника, односно 82,24% од укупног броја радника је користило услуге ресторана, док је осталих 17,76% било одсутно са посла из оправданих разлога, као што су: годишњи одмори, вјерски празници, боловања, изостанци и слично. Укупан трошак спремања топлог оброка, укључујући све директне и индиректне трошкове за дванаест мјесеци 2015. године износи 104.375,63 КМ, односно просјечно за мјесец дана 8.697,97 КМ, тако да је просјечна цијена једног топлог оброка по запосленом, утврђена на основу просјека за дванаест мјесеци 3,16 КМ. Просјечна цијена једног топлог оброка за 2014. годину износила је 3,23 КМ. Рекапитулација директних и индиректних трошкова топлог оброка сачињава се на посебном обрасцу, који је сачињен у складу са одредбама члана 2. Закона о измјенама и допунама закона о порезу на доходак (Службени гласник Републике Српске, број 71/10) – на снази до 31.08.2015. године и одредбама члана 8. став 1. тачка 11. Закона о порезу на доходак (Службени гласник Републике Српске, број 60/15) – на снази од 01.09.2015. године.

3. Служба за финансијске и рачуноводствене послове

3.1 Приходи

У периоду од 01.01. - 31.12.2015. године АД „Комуналац“ Бијељина остварило је укупан приход од 4.663.175,37 КМ.

Остварени пословни приходи у овом обрачунском периоду односе се на приходе од фактурисаних услуга физичким и правним лицима за одвоз отпада, приходе од услуга јавне хигијене, приходе од услуга градског зеленила, приходе од услуга гробљанске службе, приходе од закупа пословних простора и тезги у пијаци, приходе од поклона и помоћи и друге приходе из редовне дјелатности.

Финанијски приходи су приходи од законских затезних камата по судским споровима и остали финансијски приходи.

У структури осталих прихода, евидентирани су приходи од наплаћених отписаних потраживања и остали непоменути приходи.

Приходи од усклађивања вриједности имовине се односе на приходе од усклађивања вриједности потраживања од купаца.

Преглед остварених прихода

РБ	Конто од 2015. године	Назив конта	Остварење 31.12.2014.	План за период 01.01.-31.12.2015.	Остварење 31.12.2015.	Инд.	Инд.	% учешће у укупним прих. (6)	Разлика оств. (6-4)
						(6/4)	(6/5)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	60103	Приход од продаје конт.	8.376,00	15.000,00	13.760,67	164	92	0,30%	5.384,67
	601	Приходи од продаје робе у Републици Српској	8.376,00	15.000,00	13.760,67	164	92	0,30%	5.384,67
2	60303	Приход од пр. конт.-БД	0,00		598,29	-	-	0,01%	598,29
	603	Приходи од пр.робе-БД	0,00	0,00	598,29	-	-	0,01%	598,29
3	61010	Пр.од усл.јавне хиг.-БН	227.084,00	313.625,00	291.691,96	128	93	6,26%	64.607,96
4	61011	Приход од усл.одв.отп.-т.	13.949,00	13.953,00	13.952,37	100	100	0,30%	3,37
5	61012	Пр.од услуга одв.отпада	9.659,00	9.700,00	10.340,50	107	107	0,22%	681,50
6	61013	Приход од усл.зимске сл.	9.459,00	19.730,00	15.283,60	162	77	0,33%	5.824,60
7	61014	Приход од усл.градског з.	204.796,00	180.000,00	200.364,99	98	111	4,30%	-4.431,01
8	61015	Приходи од усл. ППЈ-деп.	0,00	0,00	229,07	-	-	0,00%	229,07
9	61016	Приход од усл.ППЈ-исхр.р.	0,00	0,00	1.320,96	-	-	0,03%	1.320,96
10	61019	Пр.од усл.јавне хиг.-Јања	33.111,00	49.910,00	33.716,36	102	68	0,72%	605,36
	610	Приход од продаје учинака повезаним правним лицима	498.058,00	586.918,00	566.899,81	114	97	12,16%	68.841,81
11	61106	Приход од расадника	10.241,00	10.000,00	5.419,75	53	54	0,12%	-4.821,25
12	61121	Приход одв.отпада грађ.	1.672.577,00	2.000.000,00	1.961.936,03	117	98	42,07%	289.359,03
13	61122	Одвоз отпада правн.субј.	793.956,00	770.000,00	764.642,44	96	99	16,40%	-29.313,56
14	61123	Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	22.212,00	20.000,00	20.609,33	93	103	0,44%	-1.602,67
15	61124	Пр.од усл. куп. из РС-гр.з.	0,00	0,00	1.046,92	-	-	0,02%	1.046,92
16	61125	Одржавање гробља	182.552,00	70.000,00	121.442,81	67	173	2,60%	-61.109,19
17	61126	Приход од паука	55.968,00	70.000,00	64.829,24	116	93	1,39%	8.861,24
18	61127	Услуге фекалне цистерне	75.768,00	10.000,00	5.100,00	7	51	0,11%	-70.668,00
19	61128	Услуге цистерне за воду	4.178,00	2.000,00	730,78	17	37	0,02%	-3.447,22
20	61129	Пр.од одвоза.кл.отп.-д	11.189,00	10.000,00	21.535,99	192	215	0,46%	10.346,99
	611	Приход од продаје учинака у Републици Српској	2.828.641,00	2.962.000,00	2.967.293,29	105	100	63,63%	138.652,29
21	61206	Приход од расадника	0,00	0,00	115,38	-	-	0,00%	115,38
22	61222	Одвоз отпада правн.субј.	0,00	30.000,00	33.018,15	-	110	0,71%	33.018,15
23	61223	Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	0,00	0,00	3.788,18	-	-	0,08%	3.788,18
24	61227	Услуге фекалне цистерне	0,00	0,00	2.400,00	-	-	0,05%	2.400,00
25	61229	Пр.од одвоза.кл.отп.-д	0,00	0,00	3.767,39	-	-	0,08%	3.767,39
	612	Приход од продаје учинака у Федерацији БиХ	0,00	30.000,00	43.089,10	-	144	0,92%	43.089,10
26	61322	Одвоз отпада правн.субј.	0,00	10.000,00	8.493,02	-	85	0,18%	8.493,02
27	61323	Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	0,00	0,00	408,93	-	-	0,01%	408,93
28	61327	Пр.од одвоза.кл.отп.-д	0,00	0,00	150,00	-	-	0,00%	150,00
	613	Приход од продаје учинака у Брчко Дистрикту БиХ	0,00	10.000,00	9.051,95	-	91	0,19%	9.051,95

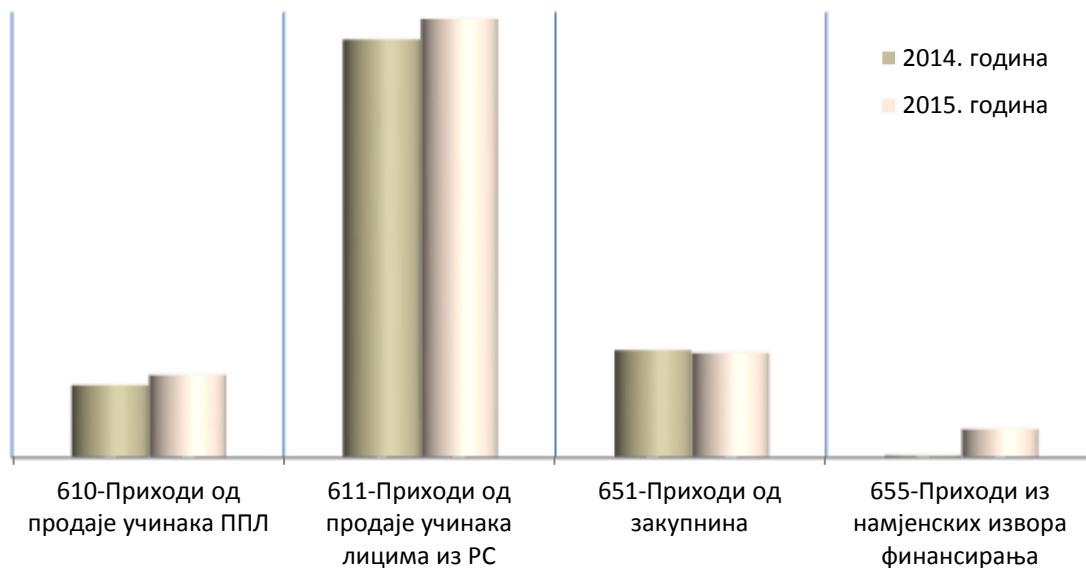
ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ

29	63000	Повећање вријед.залиха	19.473,00	10.000,00	9.251,78	48	93	0,20%	-10.221,22
	630	Повећање вриједности залихе учинака	19.473,00	10.000,00	9.251,78	48	93	0,20%	-10.221,22
30	65100	Пр.од закупнина земљишта	41.974,00	40.000,00	25.125,60	60	63	0,54%	-16.848,40
31	65101	Пр.од зак.земљ.-гробље	84.132,00	35.000,00	61.904,16	74	177	1,33%	-22.227,84
32	65110	Приход од закупнина	332.085,00	340.000,00	337.032,45	101	99	7,23%	4.947,45
33	65130	Пр.од закупа ст.у пијаци	225.160,00	225.000,00	238.713,25	106	106	5,12%	13.553,25
34	65131	Пр.од закупа-дн.зак.ст.	48.668,00	50.000,00	48.038,46	99	96	1,03%	-629,54
35	65132	Пр.од закупа ст.-мали.б.	3.935,00	5.000,00	4.780,35	121	96	0,10%	845,35
	651	Приходи од закупнина	735.954,00	695.000,00	715.594,27	97	103	15,35%	-20.359,73
36	65210	Приходи од донација-ППЛ	0,00	35.000,00	34.218,24	-	98	0,73%	34.218,24
	652	Приходи од донација	0,00	35.000,00	34.218,24	-	98	0,73%	34.218,24
37	65510	Приходи из фондова	22.230,00	0,00	292,59	1	-	0,01%	-21.937,41
38	65540	Приходи од поклона и пом.	0,00	0,00	200.000,00	-	-	4,29%	200.000,00
	655	Приходи из намјенских извора финансирања	22.230,00	0,00	200.292,59	901	-	4,30%	178.062,59
39	65903	Пр.од продаје папира	24.930,00	23.000,00	19.416,84	78	84	0,42%	-5.513,16
40	65904	Пр.од продаје најлона	8.748,00	7.000,00	5.451,52	62	78	0,12%	-3.296,48
41	65905	Приходи од гријања	453,00	450,00	291,74	64	65	0,01%	-161,26
42	65990	Остали пословни приходи	6.695,00	5.000,00	1.490,47	22	30	0,03%	-5.204,53
	659	Остали пословни приходи по другим основама	40.826,00	35.450,00	26.650,57	65	75	0,57%	-14.175,43
43	66190	Остале камате	18.653,00	5.000,00	1.213,88	7	24	0,03%	-17.439,12
	661	Приходи од камата	18.653,00	5.000,00	1.213,88	7	24	0,03%	-17.439,12
44	66990	Остали финансијски приходи	312,00	300,00	31,51	10	11	0,00%	-280,49
45	66991	Остали финансијски приходи-т.д.	0,00	0,00	90,00	-	-	0,00%	90,00
	669	Остали финансијски приходи	312,00	300,00	121,51	39	41	0,00%	-190,49
46	67710	Пр.од напл.отп.потр.-инд.о.	44.116,00	45.000,00	19.501,10	44	43	0,42%	-24.614,90
47	67711	Пр.од напл.отп.потр.-дом.	20.238,00	25.000,00	22.951,57	113	92	0,49%	2.713,57
48	67720	Пр.од напл.потр.ППЛ-дир.о	7.000,00	10.000,00	5.000,00	71	50	0,11%	-2.000,00
	677	Наплаћена отписана потраживања	71.354,00	80.000,00	47.452,67	67	59	1,02%	-23.901,33
49	67910	Приходи од отп.обавеза	0,00	0,00	269,46	-	-	0,01%	269,46
50	67990	Остали непоменути приходи	16.944,00	17.000,00	22.983,44	136	135	0,49%	6.039,44
	679	Приходи од смањења обавеза, укидања ...	16.944,00	17.000,00	23.252,90	137	137	0,50%	6.308,90
51	68900	Пр.од усклађивања потр.	367,00	0,00	4.433,85	1208	-	0,10%	4.066,85
	689	Приходи од усклађивања вриједности остале имовине	367,00	0,00	4.433,85	1208	-	0,10%	4.066,85
		УКУПНО	4.261.188,00	4.481.668,00	4.663.175,37	109	104	100,00%	401.987,37

Табела број 8 -Остварени приходи

Графички приказ остварења прихода у 2015. години у односу на остварење из 2014. године, чије је појединачно процентуално учешће у укупним приходима веће од 4%, приказан је на графикаону број 9.

Графикон број 9 – Остварени приходи 2014. и 2015. чије учешће у укупним приходима веће од 4%

Укупни приходи у 2015. години већи су за 9% или за 401.987,37 КМ у односу на приходе из 2014. године.

Пословни приходи у 2015. години износе 4.586.701 КМ, што је за 433.144 КМ више у односу на остварење из 2014. године.

Приходи од услуга јавне хигијене се остварују по основу извршених услуга јавне хигијене за Град Бијељину. Наведени приходи су у 2015. години остварени у износу од 291.692 КМ и у односу на остварење 2014. године већи су за 64.608 КМ, односно процентуално повећање прихода износи 28%. Приходи од услуга јавне хигијене у укупним приходима учествују са 6,26%.

Повећање пословних прихода у 2015. години у односу на исте из 2014. године, примјетно је на **приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима**, због веће цијене за услуге одвоза чврстог комуналног отпада, која је од 01.01.2015. године већа за 10% и због повећаног броја корисника услуга одвоза отпада. Наведени приходи су већи за 17%, односно за 289.359 КМ у односу на остварење из 2014. године. Приходи од одвоза отпада физичким лицима учествују са 42,07% у укупним приходима, односно имају највеће учешће у приходима оствареним у 2015. години.

Приход од одвоза комуналног отпада правним субјектима у земљи у 2015. години, већи је за 3,44% у односу на остварење претходне године. Процентуално учешће прихода од одвоза отпада правним субјектима у земљи у укупним приходима је 18,35%. Наведени приходи заједно са приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима чине 60,42% укупних прихода Друштва.

Приход од услуга паука увећан је у текућој години за 8.861 КМ, односно за 16 индексних поена у односу на остварење претходне године. Цијена услуга паука није мијењана, те је наведено повећање прихода резултат већег броја превезених непрописно паркираних возила у текућој години у односу на претходну годину.

Значајан пораст забиљежен је код **прихода од услуга закупа столова у зеленој пијаци**. Процентуално повећање ових прихода у 2015. години у односу на 2014. годину је 4,96%, односно вриједносно исказано повећање износи 13.769 КМ. Приходи од услуга закупа столова у пијаци учествују у укупним приходима са 6,25%.

Приход од поклона и помоћи у текућој години остварен је у износу од 200.000 КМ, а односи се на помоћ Фонда солидарности Републике Српске на име санирања посљедица поплаве.

На сљедећим приходима евидентно је значајно смањење остварења у 2015. години у односу на 2014. годину, а то су:

- **приходи од услуга фекалне цистерне**, који имају учешће у укупним приходима у 2015. години 0,16%, док је учешће у 2014. години износило 6,66%, значајно су смањењи у текућој години због смањеног обима посла. У текућој години приход од услуга фекалне цистерне остварен је у износу од 7.500 КМ, док је у претходној години остварен у износу од 75.768 КМ;
- **приходи од одржавања гробља** су мањи за 33%, односно за 61.109 КМ због укидања Службе гробљанских услуга, јер су послови одржавања гробља повјерени новооснованом предузећу;
- **приходи од закупа земљишта за гробна мјеста** су мањи у текућој години у односу на претходну годину за 22.228 КМ или за 26%. Такође, ови послови су повјерени новооснованом предузећу;
- **приходи од продаје папира и најлона, приходи од гријања** као и **остали пословни приходи** су у текућој години умањени за укупно 35%, односно за 14.175 КМ у односу на остварење претходне године.

Финансијски приходи у 2015. години мањи су за износ од 17.631 КМ или за 93% у односу на исте из 2014. године, због мањих прихода од законских затезних камата, које се обрачунавају по судским споровима за дане кашњења уплате.

Остали приходи у 2015. години мањи су за износ од 17.593 КМ, процентуално за 19,92% у односу на исте из 2014. године, првенствено због мањих прихода од наплате отписаних потраживања. Наведени приход је настао по основу судских извршења над правним и физичким лицима, која нису измирила или не измирују своје обавезе према АД „Комуналац“ Бијељина .

Приходи од усклађивања вриједности имовине у 2015. години евидентирани су у износу од 4.434 КМ, а односе се на приход од усклађивања вриједности потраживања од физичких лица, који су настали по основу смањења износа потраживања од купаца за потраживања преко три године. Наведена потраживања су у претходној години била евидентирана у оквиру одговарајућег аналитичког конта трошка и у оквиру аналитичког конта исправке потраживања од купаца по рачности.

3.2 Расходи

Укупни расходи Друштва за период од 01.01. - 31.12.2015. године износе 4.661.688,31 КМ и у односу на 2014. годину већи су за 2% односно за 100.919,31 КМ.

Преглед расхода, који су настали у обрачунском периоду, а који се пореде са остварењем 2014. године и са планом за 2015. годину, приказан је у сљедећем табеларном прегледу.

Преглед остварених расхода

РБ	Конто	Назив конта	Остварење 31.12.2014.	План за период 01.01.- 31.12.2015.	Остварење 31.12.2015.	Инд (6/4)	Инд (6/5)	% учешће у ук. расход. (план)	Разлика остварења (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	50100	Наб.вр.прод.робе на мало	2.521,00	1.000,00	1.210,39	48	121	0,03%	-1.310,61
2	50101	Наб.вр.пр.робе-без фактура	12.100,00	4.000,00	8.758,05	72	219	0,19%	-3.341,95
3	50102	Наб.вр.пр.робе-по факт.	2.543,00	0,00	308,95	12	-	0,01%	-2.234,05
	501	Набавна вриј.продате робе	17.164,00	5.000,00	10.277,39	60	206	0,22%	-6.886,61
4	51100	Трошкови сир. и матер.	88.646,00	85.000,00	80.256,47	91	94	1,72%	-8.389,53
	511	Тр.материјала за израду	88.646,00	85.000,00	80.256,47	91	94	1,72%	-8.389,53
5	51210	Отпис ауто гума	17.332,00	20.000,00	19.885,52	115	99	0,43%	2.553,52
6	51220	Отпис ХТЗ опреме	23.016,00	25.000,00	39.438,82	171	158	0,85%	16.422,82
7	51240	Трошкови рез. дијелова	66.232,00	65.000,00	59.340,94	90	91	1,27%	-6.891,06
8	51250	Трошкови канц. материјала	12.216,00	12.000,00	12.060,06	99	101	0,26%	-155,94
	512	Тр.режијског материјала	118.796,00	122.000,00	130.725,34	110	107	2,80%	11.929,34
9	51300	Тр.нафт.деривата (горива)	272.550,00	280.000,00	239.596,23	88	86	5,14%	-32.953,77
10	51301	Тр.нафт.деривата (мазива)	15.590,00	20.000,00	15.487,97	99	77	0,33%	-102,03
11	51330	Трошкови ел. енергије	24.615,00	25.000,00	22.577,72	92	90	0,48%	-2.037,28
12	51370	Трошкови воде	8.993,00	10.000,00	8.426,74	94	84	0,18%	-566,26
	513	Трошкови горива и енергије	321.748,00	335.000,00	286.088,66	89	85	6,14%	-35.659,34
13	52000	Трошкови бруто зараде	2.148.211,00	2.065.000,00	2.085.251,14	97	101	44,73%	-62.959,86
	520	Трошкови бруто зарада	2.148.211,00	2.065.000,00	2.085.251,14	97	101	44,73%	-62.959,86
14	52210	Тр.бр.накн.чл.Надз.одб.	27.635,00	30.000,00	29.850,60	108	100	0,64%	2.215,60
	522	Тр.бр.нак.чл.НО и Упр.од	27.635,00	30.000,00	29.850,60	108	100	0,64%	2.215,60
15	52300	Тр.бр.накн.чл.Одб.за рев.	25.182,00	23.000,00	21.477,20	85	93	0,46%	-3.704,80
16	52320	Тр.бр.накн.чл.комисије	0,00	0,00	1.741,30	-	-	0,04%	1.741,30
	523	Трошкови бр.накнада чл.одб.за ревизију, ком.	25.182,00	23.000,00	23.218,50	92	101	0,50%	-1.963,50

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ

17	52430	Помоћ запосл.у скл.са пр.	8.715,00	5.000,00	5.825,00	67	117	0,12%	-2.890,00
	524	Тр.отпр., награда и помоћи у складу са пр.	8.715,00	5.000,00	5.825,00	67	117	0,12%	-2.890,00
18	52500	Тр.дневница на служб.путу	2.481,00	2.500,00	3.721,00	150	149	0,08%	1.240,00
19	52510	Тр.смј.и исх.на служб.путу	1.203,00	1.500,00	2.193,02	182	146	0,05%	990,02
20	52520	Тр.превоза на служб.путу	215,00	0,00	566,60	264	-	0,01%	351,60
	525	Трошкови запослених на службеном путу	3.899,00	4.000,00	6.480,62	166	162	0,14%	2.581,62
21	52900	Накн.тр.за превоз радника	47.969,00	48.000,00	47.573,82	99	99	1,02%	-395,18
22	52990	Ост.накн.тр.запосл.(регрес)	135.508,00	135.000,00	127.382,30	94	94	2,73%	-8.125,70
23	52991	Ост.накн.тр.запосл.(Божић)	15.000,00	15.000,00	15.400,00	103	103	0,33%	400,00
24	52992	Ост.накн.тр.зап.-топл.оброк	69.130,00	63.000,00	64.275,22	93	102	1,38%	-4.854,78
	529	Трошкови бруто осталих личних расхода	267.607,00	261.000,00	254.631,34	95	98	5,46%	-12.975,66
25	53130	Трошкови ПТТ услуга	21.541,00	47.000,00	19.612,59	91	42	0,42%	-1.928,41
26	53131	Тр.ПТТ услуга-гот.пл.	3.235,00	3.000,00	2.224,00	69	74	0,05%	-1.011,00
27	53150	Тр.интернет усл. и б.прен.	0,00	0,00	1.481,53	-	-	0,03%	1.481,53
	531	Трошкови транспортних услуга	24.776,00	50.000,00	23.318,12	94	47	0,50%	-1.457,88
28	53200	Тр.усл.на тек.одр.ст.мат.ср.	26.958,00	25.000,00	26.197,57	97	105	0,56%	-760,43
	532	Трошкови услуга одржавања	26.958,00	25.000,00	26.197,57	97	105	0,56%	-760,43
29	53390	Трошкови осталих закупа	3.367,00	3.500,00	3.444,10	102	98	0,07%	77,10
	533	Трошкови закупа	3.367,00	3.500,00	3.444,10	102	98	0,07%	77,10
30	53500	Тр.огласа у новинама,ТВ	16.845,00	5.000,00	7.603,00	45	152	0,16%	-9.242,00
31	53520	Трошкови огласа и рекламе	8.380,00	5.000,00	6.358,95	76	127	0,14%	-2.021,05
	535	Трошкови рекламе и пропаганде	25.225,00	10.000,00	13.961,95	55	140	0,30%	-11.263,05
32	53900	Тр.за усл.у промету произв.	42,00	0,00	463,39	1.103	-	0,01%	421,39
33	53920	Трошкови за усл.зашт.на р.	11.196,00	10.000,00	10.630,34	95	106	0,23%	-565,66
34	53930	Накн.за коришћ.ауто-пута	116,00	0,00	161,10	139	-	0,00%	45,10
35	53960	Привр.и повремени послови	49.817,00	30.000,00	69.266,95	139	231	1,49%	19.449,95
36	53981	Тр.депоновања-отп.воде	958,00	0,00	5.723,60	597	-	0,12%	4.765,60
37	53982	Тр.депоновања-кл.отпад	11.257,00	20.000,00	25.303,40	225	127	0,54%	14.046,40
38	53983	Тр.депоновања-чврсти отп.	819.157,00	830.000,00	841.476,77	103	101	18,05%	22.319,77
39	53990	Трошкови ост.произв.усл.	30.563,00	20.000,00	38.402,60	126	192	0,82%	7.839,60
	539	Трошкови осталих услуга	923.106,00	910.000,00	991.428,15	107	109	21,27%	68.322,15
40	54000	Трошкови амортизације	254.321,00	250.000,00	308.505,30	121	123	6,62%	54.184,30

	540	Трошкови амортизације	254.321,00	250.000,00	308.505,30	121	123	6,62%	54.184,30
41	54140	Тр.рез. за отпремнине	17.900,00	18.000,00	20.984,19	117	117	0,45%	3.084,19
	541	Трошкови резервисања	17.900,00	18.000,00	20.984,19	117	117	0,45%	3.084,19
42	55010	Тр.ревизије финанс.извј.	4.700,00	4.700,00	4.700,00	100	100	0,10%	0,00
43	55020	Тр.адвокатских услуга	8.735,00	20.000,00	29.235,70	335	146	0,63%	20.500,70
44	55030	Тр.здравствених услуга	4.683,00	5.000,00	5.340,50	114	107	0,11%	657,50
45	55040	Тр.стр.образовања запосл.	2.511,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	-2.511,00
46	55050	Тр.стр.усавр.-семинари	1.403,00	0,00	2.929,17	209	-	0,06%	1.526,17
47	55060	Тр.измјена на пост.прогр.	3.600,00	4.000,00	3.600,00	100	90	0,08%	0,00
48	55090	Остале непроизводне усл.	6.634,00	10.000,00	15.390,00	232	154	0,33%	8.756,00
	550	Трошкови непроизводних услуга	32.266,00	43.700,00	61.195,37	190	140	1,31%	28.929,37
49	55100	Тр.репр.у посл.прост.	1.266,00	2.000,00	3.182,41	251	159	0,07%	1.916,41
50	55120	Тр.угоститељских услуга	8.689,00	8.000,00	11.020,68	127	138	0,24%	2.331,68
51	55150	Трошкови за поклоне	218,00	0,00	3.505,00	1.608	-	0,08%	3.287,00
52	55190	Остали тр.репрезентације	4.127,00	0,00	2.369,62	57	-	0,05%	-1.757,38
	551	Трошкови репрезентације	14.300,00	10.000,00	20.077,71	140	201	0,43%	5.777,71
53	55200	Пр.ос.некр.,постр.и опр.	2.855,00	3.000,00	2.241,11	78	75	0,05%	-613,89
54	55260	Пр.за обавезно осиг.лица	8.526,00	10.000,00	10.662,60	125	107	0,23%	2.136,60
	552	Трошкови премија осигурања	11.381,00	13.000,00	12.903,71	113	99	0,28%	1.522,71
55	55300	Тр.пл.промета-Павл.банка	4.246,00	2.000,00	1.725,78	41	86	0,04%	-2.520,22
56	55301	Тр.пл.промета-Сбербанка	0,00	2.000,00	1.930,70	-	97	0,04%	1.930,70
57	55302	Тр.пл.промета-Нова банка	932,00	2.000,00	1.565,10	168	78	0,03%	633,10
58	55303	Тр.пл.промета-Комерц.б.	307,00	500,00	355,60	116	71	0,01%	48,60
59	55305	Тр.пл.промета-Бобар б.	486,00	0,00	15,40	3	-	0,00%	-470,60
60	55306	Тр.пл.промета-НЛБ РБ	0,00	500,00	412,80	-	83	0,01%	412,80
61	55310	Тр.пл.промета-гаранције	3.239,00	3.000,00	2.700,35	83	90	0,06%	-538,65
	553	Трошкови платног промета	9.210,00	10.000,00	8.705,73	95	87	0,19%	-504,27
62	55420	Чланарине.пословним удр.	900,00	1.000,00	900,00	100	90	0,02%	0,00
	554	Трошкови чланарина	900,00	1.000,00	900,00	100	90	0,02%	0,00
63	55500	Порез на имовину	7.823,00	8.000,00	7.820,50	100	98	0,17%	-2,50
64	55510	Накнада за о.к.д. шума	2.983,00	3.000,00	3.264,22	109	109	0,07%	281,22
65	55520	Накнада за против пож.з.	1.661,00	1.700,00	1.836,45	111	108	0,04%	175,45
66	55540	Накнада за воде	1.920,00	2.000,00	1.836,00	96	92	0,04%	-84,00
67	55570	Комунална и реп. таксе	1.150,00	1.150,00	1.150,00	100	100	0,02%	0,00
68	55571	Комунална накнада-опш.	5.528,00	5.500,00	5.528,28	100	101	0,12%	0,28

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ

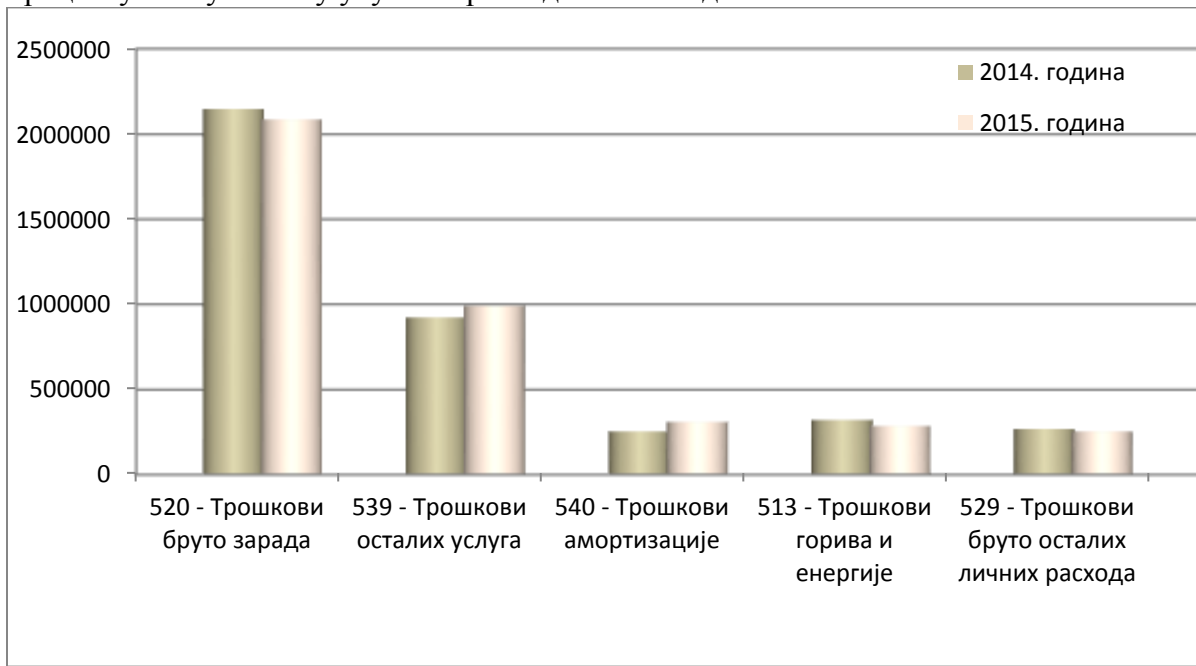
	555	Трошкови пореза	21.065,00	21.350,00	21.435,45	102	100	0,46%	370,45
69	55600	Допр.за проф.рех.инвалида	4.446,00	4.000,00	4.465,25	100	112	0,10%	19,25
70	55630	Допринос за солидарност	22.557,00	10.000,00	21.060,00	93	211	0,45%	-1.497,00
71	55691	Ост.доп.на тер.тр.-вол.	385,00	0,00	1.734,75	451	-	0,04%	1.349,75
	556	Трошкови доприноса	27.388,00	14.000,00	27.260,00	100	195	0,58%	-128,00
72	55900	Трошкови огласа у штампи	234,00	3.000,00	1.237,29	529	41	0,03%	1.003,29
73	55911	РТВ такса-порез на посј.	83,00	0,00	90,00	108	-	0,00%	7,00
74	55913	Судске таксе по извр.пост.	21.218,00	22.000,00	42.654,25	201	194	0,91%	21.436,25
75	55915	Судске таксе-остале	2.954,00	3.000,00	5.307,80	180	177	0,11%	2.353,80
76	55920	Судски тр.и тр.вјештачења	900,00	1.000,00	3.650,00	406	365	0,08%	2.750,00
77	55930	Тр.претпл.на часописе	1.543,00	2.000,00	3.330,06	216	167	0,07%	1.787,06
78	55950	Тр.за регистрацију возила	29.987,00	30.000,00	14.079,39	47	47	0,30%	-15.907,61
79	55990	Остали нематер.трошкови	175,00	1.000,00	36,68	21	4	0,00%	-138,32
	559	Остали нематеријални трошкови	57.094,00	62.000,00	70.385,47	123	114	1,51%	13.291,47
80	56100	Расходи камата по кред.	3.513,00	10.000,00	3.784,62	108	38	0,08%	271,62
81	56170	Камате за небл.пл.јавне пр	0,00	0,00	2.013,03	-	-	0,04%	2.013,03
82	56190	Камате по ост.фин.обав.	18,00	0,00	5,37	30	-	0,00%	-12,63
	561	Расходи камата	3.531,00	10.000,00	5.803,02	164	58	0,12%	2.272,02
83	57020	Отпис опреме по попису	1.238,00	2.000,00	1.101,13	89	55	0,02%	-136,87
84	57080	Неотп.вр.осн.средстава	0,00	0,00	1.856,77	-	-	0,04%	1.856,77
85	57081	ПДВ на неотп.вр.осн.ср.	0,00	0,00	316,09	-	-	0,01%	316,09
	570	Губици по осн.прод. и рас. нем.ср.,некр.,постр.и опр.	1.238,00	2.000,00	3.273,99	264	164	0,07%	2.035,99
86	57800	Расх.по осн.исп.вр.потраж.	64.449,00	50.000,00	50.117,36	78	100	1,08%	-14.331,64
87	57810	Расх.по осн.исп.пот.ППЛ	0,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
88	57820	Расх.по осн.дир.отп.потр.	11.381,00	30.000,00	29.853,55	262	100	0,64%	18.472,55
	578	Расходи по основу испр.вриједн.и отписа потр.	75.830,00	80.000,00	79.970,91	105	100	1,72%	4.140,91
89	57900	Кало, растур, квар и лом	3.125,00	1.000,00	322,00	10	32	0,01%	-2.803,00
90	57970	ПДВ на кало,растур,квар...	151,00	0,00	460,75	305	-	0,01%	309,75
91	57990	Непоменути ост.расходи	34,00	0,00	12,10	36	-	0,00%	-21,90
	579	Расх.по осн.расх.залиха матер.и робе и ост.расходи	3.310,00	1.000,00	794,85	24	79	0,02%	-2.515,15
92	59100	Расходи по основу испр.гр.	0,00	0,00	48.537,66	-	-	1,04%	48.537,66
	591	Расх.по осн.испр.грешака из ранијих година	0,00	0,00	48.537,66	-	-	1,04%	48.537,66
		УКУПНО	4.560.769,00	4.469.550,00	4.661.688,31	102	104	100,00%	100.919,31

Табела број 9 -Остварени расходи

Графички приказ остварених расхода у 2015. години (евидентираних на синтетичким контима) у односу на остварење из 2014. године, чије је појединачно процентуално учешће у укупним расходима веће од 5%.

Гарфикон број 13 - Остварени расходи 2014. и 2015. чије учешће у укупним расходима прелази 5 %

Пословни расходи у 2015. години већи су за 1,04% у односу на исте из 2014. године, односно већи су за 46.448 КМ.

У структури пословних расхода за 2015. годину, највеће повећање евидентно је на следећим расходима:

- **трошкови ХТЗ опреме**, који су у текућој години већи за 71% или за 16.423 КМ у односу на претходну годину;
  - **трошковима накнада за привремене и повремене послове**, који су повећани за 39%, односно за 19.450 КМ, због већег броја ангажованих радника преко омладинске задруге у текућој години у односу на претходну годину;
  - **трошкови депоновања отпада**, који су у 2015. години у односу на 2014. годину повећани за 41.132 КМ. Наведени трошкови депоновања отпада имају значајно учешће у укупним расходима Друштва са 18,72%. У следећем прегледу приказано је процентуално учешће трошкова депоновања у укупним трошковима Друштва у посљедњих 7 година:
Година	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
% учешћа у укупним трошковима Друштва	4,02%	12,96%	13,65%	13,87%	17,09%	18,23%	18,72%
- **трошкови амортизације** су у текућој години увећани за 54.184 КМ односно за 21%, због значајних улагања у грађевинске објекте и опрему у посљедњих неколико година;
  - **трошкови адвокатских услуга** су у текућој години већи за 235% или за 20.501 КМ у односу на претходну годину;

- **остали нематеријални трошкови (конто 559)** у текућој години износе 70.385 КМ, док су у претходној години износили 57.094 КМ. На значајно повећање осталих нематеријалних трошкова, утицало је повећање издвајања за судске таксе, за које је у текућој години издвојено 42.654 КМ, а у претходној 21.218 КМ. Трошкови за регистрацију моторних возила, због извршеног разграничења трошкова, у 2015. години у односу на 2014. годину, увећани су за 15.908 КМ.

У структури пословних расхода, на сљедећим трошковима примјетно је значајно смањење у текућој години у односу на претходну годину:

- у оквиру **трошкова материјала**, значајно смањење евидентно је на **трошковима резервних дијелова**, који су мањи за 6.891 КМ, **трошковима горива и мазива**, који су мањи за 12%, односно за 33.056 КМ и **трошковима сировина**, који су мањи за 9%, односно за 8.390 КМ;
- **трошкови бруто зарада** мањи су за 3%, односно за 62.960 КМ. На значајно мање издвајање на име трошкова бруто зарада утицало је смањење броја запослених радника у току 2015. године. У сљедећем прегледу приказано је процентуално учешће трошкова бруто зарада у укупним трошковима Друштва у посљедњих 7 година:

Година	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
% учешћа у укупним трошковима Друштва	58,71%	53,04%	51,29%	53,86%	48,88%	47,10%	44,73%

- **трошкови бруто осталих личних расхода (конто 529)** мањи су за 5%, односно за 12.976 КМ, због мањих издвајања за регрес и топли оброк у 2015. години у односу на претходну годину;
- **трошкови рекламе и пропаганде (конто 535)** мањи су за 11.263 КМ у текућој години у односу на претходну или процентуално за 45%.

Финансијски расходи у 2015. години су већи за износ од 2.272 КМ у односу на исте из 2014. године, првенствено због већих расхода камата. Расходи камата се односе на обрачунате и уплаћене камате по краткорочном кредиту, који се редовно сервисира, на обрачунате и уплаћене камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и камате по осталим финансијским обавезама. У току 2015. године уплаћено је 8 једнаких мјесечних ануитета, те је на име камате издвојено 3.785 КМ, док износ од 5 КМ представља камате за неблаговремено плаћање обавеза добављачима. На име камате за неблаговремено плаћене јавне приходе, по Записнику Пореске управе Републике Српске, уплаћен је износ од 2.013 КМ.

Остали расходи у 2015. години већи су за 3.661 КМ процентуално за 4,55% у односу на исте из 2014. године, првенствено због већих расхода по основу исправке вриједности и отписа потраживања, који су у текућој години већи за 4.141 КМ у односу на прошлу годину.

Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година у текућој години евидентирани су у укупном износу од 48.538 КМ. У оквиру наведених расхода евидентирани су расходи настали по Записнику Пореске управе Републике Српске у износу од 4.271 КМ, затим расходи по основу отписа потраживања од запослених радника у износу од 2.399 КМ и трошкови по пресуди из 2014. године, гдје се сваког мјесеца Поштама Српске уплаћује износ од 4.644,08 КМ, почев од 01.04.2015. године.

3.3 Нето губитак

Укупан нето добитак у обрачунском периоду утврђен је у главном обрасцу Биланса успјеха и исказан на АОП-у 299 у колони број 4.

Укупан нето добитак за 2015. годину износи 1.487 КМ, док је у 2014. години остварен нето губитак у износу од 299.581 КМ и исказан у Билансу успјеха на АОП-у 300 у колони број 5.

По Пореском билансу није исказана добит за обрачунски период, те нема обавезе за порез на добит.

У Билансу стања на АОП-у 120 исказан је добитак текуће године у износу од 45.628 КМ, који је настао као збир нето добити, остварене по основу вишка укупних прихода над расходима у износу од 1.487 и износа од 44.141 КМ, који се односи на умањење ревалоризационих резерви за непризнати дио амортизације по процјени фер вриједности сталних средстава.

Пренесени дио ревалоризационих резерви у износу од 44.141 КМ је разлика између трошкова амортизације обрачунате на ревалоризовану књиговодствену вриједност грађевинских објеката и опреме и трошкова амортизације обрачунате на почетну набавну вриједност грађевинских објеката и опреме прије ревалоризације.

Пренос ревалоризационих резерви по овом основу књижен је ставом 330/341, у складу са одредбама МРС 16.

У „Извјештају о осталим добицима и губицима периода“ на АОП-у 402 - Добици по основу смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима, осим ХОВ расположивих за продају, исказан је износ од 44.141 КМ, који је разлика између трошкова амортизације обрачунате на ревалоризовану књиговодствену вриједност грађевинских објеката и опреме и трошкова амортизације обрачунате на почетну набавну вриједност грађевинских објеката и опреме прије ревалоризације.

У „Извјештају о осталим добицима и губицима периода“ на АОП-у 418 исказан је укупан нето добитак у обрачунском периоду у износу од 45.628 КМ.

3.4 Остварење по радним јединицама

Ред. бр.	Конто	Назив конта	Зелена пијаца	Гробљанске услуге	Јавна хигијена	Радна заједница	Расадник	Укупно остварење 31.12.2015.
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (4:8)
1	50100	Нето вријед. прод. робе	0,00	0,00	0,00	0,00	10.277,00	10.277,00
	501	Наб. вриј. продате робе	0,00	0,00	0,00	0,00	10.277,00	10.277,00
2	51100	Трошкови сировина	876,00	18.941,00	25.083,00	5.118,00	30.238,00	80.256,00
3	51240	Трошкови рез. дијелова	0,00	0,00	53.614,00	5.727,00	0,00	59.341,00
	511	Тр.материјала за израду	876,00	18.941,00	78.697,00	10.845,00	30.238,00	139.597,00
4	51210	Отпис ауто гума	0,00	0,00	19.885,00	0,00	0,00	19.885,00
5	51220	Отпис ситног инвентара	1.134,00	1.301,00	31.807,00	1.375,00	3.822,00	39.439,00
6	51250	Трошк. канц. материјала	531,00	185,00	1.429,00	9.860,00	55,00	12.060,00
	512	Тр.режијског матер.	1.665,00	1.486,00	53.121,00	11.235,00	3.877,00	71.384,00
7	51300	Трошкови горива	0,00	447,00	228.489,00	4.312,00	6.348,00	239.596,00
	51301	Трошкови мазива	0,00	29,00	14.600,00	0,00	859,00	15.488,00
8	51330	Трошкови ел. енергије	2.977,00	0,00	3.308,00	13.306,00	2.987,00	22.578,00
	513	Тр.горива и енергије	2.977,00	476,00	246.397,00	17.618,00	10.194,00	277.662,00
9	52000	Бруто зараде	120.844,00	55.155,00	1.036.755,00	690.093,00	182.404,00	2.085.251,00
	520	Трошкови бруто зарада	120.844,00	55.155,00	1.036.755,00	690.093,00	182.404,00	2.085.251,00
10	52210	Накн. за НО и Одб. рев.	0,00	0,00	0,00	53.069,00	0,00	53.069,00
	522	Тр.бр.нак.чл.НО и Упр.	0,00	0,00	0,00	53.069,00	0,00	53.069,00
11	52430	Пом. радницима и отпр.	0,00	0,00	3.337,00	824,00	1.664,00	5.825,00
12	52500	Трошкови сл. путовања	0,00	0,00	2.139,00	4.342,00	0,00	6.481,00
13	52900	Накнада превоза радника	3.258,00	1.520,00	31.904,00	6.406,00	4.486,00	47.574,00
15	52992	Накнаде за топли оброк	0,00	0,00	0,00	64.275,00	0,00	64.275,00
16	52990	Остале накн. радницима	8.458,00	3.317,00	70.832,00	33.001,00	11.774,00	127.382,00
17	52991	Остале накн. запосленим	1.000,00	700,00	8.400,00	3.600,00	1.700,00	15.400,00
	529	Тр.бруто ост.личн. расх.	12.716,00	5.537,00	116.612,00	112.448,00	19.624,00	266.937,00
19	53130	ПТТ трошкови	876,00	64,00	3.058,00	18.709,00	611,00	23.318,00
	531	Тр.транспортних услуга	876,00	64,00	3.058,00	18.709,00	611,00	23.318,00
20	53200	Трошк. инв. и тек. одрж.	644,00		17.357,00	8.146,00	51,00	26.198,00
	532	Тр.услуга одржавања	644,00	0,00	17.357,00	8.146,00	51,00	26.198,00
21	53390	Трошк. закупа земљишта	0,00	0,00	0,00	3.438,00	0,00	3.438,00
	533	Трошкови закупа	0,00	0,00	0,00	3.438,00	0,00	3.438,00
22	53500	Трошкови огласа и рекл.	0,00	0,00	0,00	13.968,00	0,00	13.968,00
	535	Тр.рекламе и проп.	0,00	0,00	0,00	13.968,00	0,00	13.968,00
23	51370	Утрошак воде	3.722,00	767,00	1.310,00	2.246,00	382,00	8.427,00
24	53900	Привр.и повремени посл.	2.315,00	9.011,00	43.485,00	23.837,00	1.874,00	80.522,00
25	53983	Ком. услуге депонији	0,00	0,00	910.906,00	0,00	0,00	910.906,00
	539	Трошкови осталих усл.	6.037,00	9.778,00	955.701,00	26.083,00	2.256,00	999.855,00
27	54000	Трошкови амортизације	68.544,00	0,00	197.341,00	27.832,00	14.788,00	308.505,00
	540	Трошк. амортизације	68.544,00	0,00	197.341,00	27.832,00	14.788,00	308.505,00

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2015. ГОДИНУ

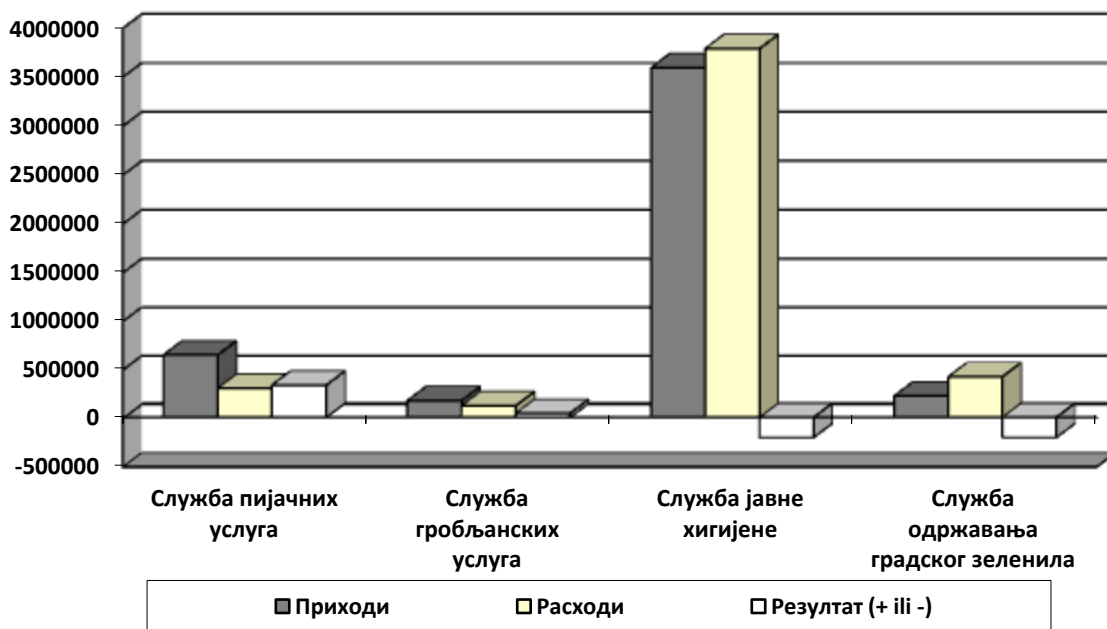
28	54140	Тр.рез за отпремн.у пенз	0,00	0,00	0,00	20.984,00	0,00	20.984,00
	543	Тр.рез.за задрж.кау.	0,00	0,00	0,00	20.984,00	0,00	20.984,00
29	55015	Трошкови ревизије	0,00	0,00	0,00	4.700,00	0,00	4.700,00
30	55025	Адвокатске услуге	0,00	0,00	0,00	29.235,00	0,00	29.235,00
31	55033	Здравствене услуге	0,00	0,00	0,00	5.340,00	0,00	5.340,00
32	55075	Трошк. одрж. рачунара	0,00	0,00	0,00	3.600,00	0,00	3.600,00
33	55090	Ост. непр. услуге	0,00	96,00	8.206,00	9.968,00	50,00	18.320,00
	550	Тр.непроизводних усл.	0,00	96,00	8.206,00	52.843,00	50,00	61.195,00
34	55105	Трошкови репрезентације	0,00	0,00	0,00	20.078,00	0,00	20.078,00
	551	Трошк. репрезентације	0,00	0,00	0,00	20.078,00	0,00	20.078,00
35	55200	Премија осигурања	0,00	0,00	0,00	12.904,00	0,00	12.904,00
	552	Трошкови пр. осиг.	0,00	0,00	0,00	12.904,00	0,00	12.904,00
36	55300	Трошкови платног пр.	0,00	0,00	0,00	8.706,00	0,00	8.706,00
	553	Трошкови пл. пром.	0,00	0,00	0,00	8.706,00	0,00	8.706,00
38	55490	Остале члан.посл. удр.	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	900,00
	554	Трошкови чланарина	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	900,00
39	55500	Порез на имовину	0,00	0,00	0,00	7.820,00	0,00	7.820,00
40	55510	Водни допринос	0,00	0,00	0,00	1.836,00	0,00	1.836,00
41	55520	Порез на шуме	0,00	0,00	0,00	3.264,00	0,00	3.264,00
42	55530	Против пожарна заштита	0,00	0,00	0,00	1.836,00	0,00	1.836,00
43	55570	Комун. и реп.таксе и рен.	0,00	0,00	0,00	6.679,00	0,00	6.679,00
	555	Трошкови пореза	0,00	0,00	0,00	21.435,00	0,00	21.435,00
44	55600	Допр.за запошљ.-инвал.	0,00	0,00	0,00	27.260,00	0,00	27.260,00
	556	Трошкови доприноса	0,00	0,00	0,00	27.260,00	0,00	27.260,00
45	55900	Трошкови огласа-ЛОТ	0,00	0,00	0,00	1.327,00	0,00	1.327,00
46	55913	Судске таксе	0,00	0,00	47.962,00	3.650,00	0,00	51.612,00
47	55935	Претплата на стр. литер.	0,00	0,00	0,00	3.330,00	0,00	3.330,00
48	55943	Рег. моторних возила	0,00	0,00	14.116,00	0,00	0,00	14.116,00
	559	Остали нем. трошкови	0,00	0,00	62.078,00	8.307,00	0,00	70.385,00
51	56180	Расходи камата	0,00	0,00	5.803,00	0,00	0,00	5.803,00
	561	Расходи камата	0,00	0,00	5.803,00	0,00	0,00	5.803,00
53	57020	Отпис по попису	0,00	0,00	3.274,00	0,00	0,00	3.274,00
	570	Губици по осн.прод. и	0,00	0,00	3.274,00	0,00	0,00	3.274,00
54	57800	Отпис потраживања	0,00	0,00	79.971,00	0,00	0,00	79.971,00
	578	Расх.по осн.испр.вр.	0,00	0,00	79.971,00	0,00	0,00	79.971,00
55	57900	Кало,растур,квар и лом	0,00	0,00	0,00	0,00	796,00	796,00
56	59100	Расх.из ранијег периода	0,00	0,00	0,00	48.538,00	0,00	48.538,00
	578	Расх.по осн.испр.вр.	0,00	0,00	0,00	48.538,00	796,00	49.334,00
		УКУПНО	215.179,00	91.533,00	2.864.371,00	1.215.439,00	275.166,00	4.661.688,00
		ЗАЈЕДНИЧКИ ТРОШКОВИ	96.628,00	40.231,00	925.678,00	-1.215.439,00	152.902,00	0,00
		УКУПНИ ТРОШАК ПО РЈ	311.807,00	131.764,00	3.790.049,00	0,00	428.068,00	4.661.688,00
		УКУПНИ ПРИХОД ПО РЈ	653.690,00	183.347,00	3.594.556,00	0,00	231.582,00	4.663.175,00
		РЕЗУЛТАТ (добитак или губитак)	341.883,00	51.583,00	-195.493,00	0,00	-196.486,00	1.487,00

Табела број 10 - Преглед оствареног резултата по радним јединицама

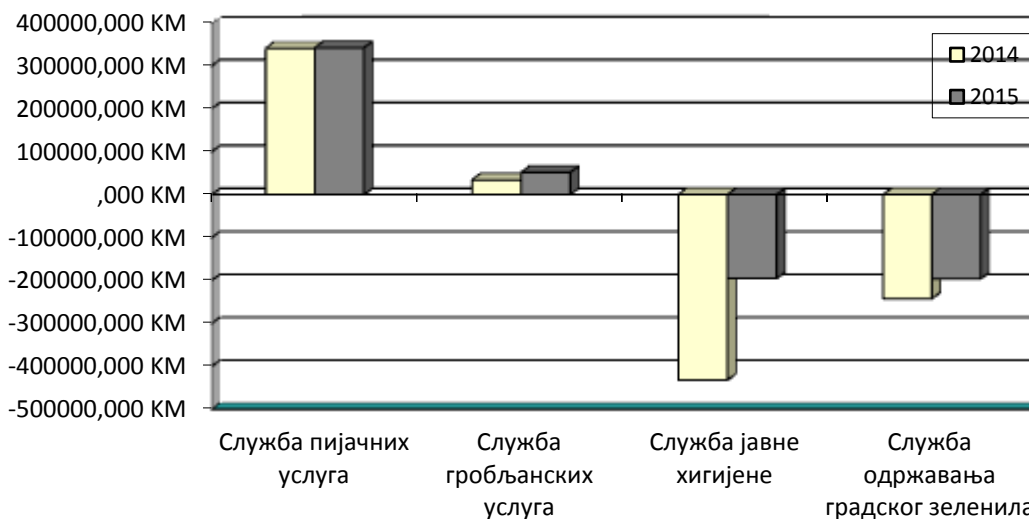
У табели број 10 приказана је структура расхода и прихода по појединим службама, као и остварени резултат, закључно са 31.12.2015. године. Позитиван резултат остварен је у Служби пијачних услуга са исказаним нето добитком текуће године у износу од 341.883 КМ, првенствено због тога што се приход од закупа пословних простора књижи на приход те радне јединице и Служби гробљанских услуга са исказаним нето добитком текуће године у износу од 51.583 КМ. Уколико се из прихода Службе пијачних услуга искључи приход од закупа локала (362.158 КМ), као и трошкови амортизације локала (55.916 КМ), тада је Служба пијачних услуга остварила позитиван резултат у износу од 35.641 КМ. У Служби комуналних услуга исказан је нето губитак текуће године у износу од 195.493 КМ, који је директно условљен великим издвајањима на име трошкова депоновања комуналног отпада. Служба одржавања градског зеленила исказала је нето губитак текуће године у износу од 196.486 КМ.

На графикону број 14 графички је приказан остварени резултат пословања по појединим службама у 2015. години.

Графикон број 14 – Остварени приходи и расходи по појединим службама

На графикону број 15 приказани су резултати пословања појединих служби у 2015. години са упоредним приказом резултата остварених у 2014. години.

Графикон број 15 – Резултат пословања појединих служби у 2014. и 2015. години

Из претходног графичког приказа може се закључити сљедеће:

- **Служба пијачних услуга** је остварила добитак текуће године у износу од 341.883 KM, док је у претходној години остварила добитак од 340.338 KM.
- **Служба гробљанских услуга** је у 2015. години остварила добитак од 51.583 KM, док је у 2014. години остварен добитак од 34.091 KM.
- **Служба јавне хигијене** је у текућој години остварила негативан резултат пословања у износу од 195.493 KM, док је у претходној години остварен знатно лошији резултат, те је исказан губитак од 431.640 KM.
- **Служба одржавања градског зеленила** је у текућој години остварила губитак у износу од 196.486 KM, док је у претходној години исказан губитак у износу од 242.370 KM.

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ДРУШТВА

Финансијски положај предузећа примарно детерминише његове могућности финансирања.

Финансијски положај предузећа изражава се обимом и структуром средстава и капитала, као и њиховим међуодносима - који се исказују у билансу стања предузећа.

Финансијска политика, коју води финансијски менаџмент предузећа, креира стратегију и тактику финансијског управљања на бази начела и правила финансирања, како би се са пословно - финансијског аспекта обезбиједили: сталност, раст и развој друштва и максимално искористили позитивни коњуктурни трендови на финансијском тржишту.

Опстанак, раст и развој друштва, а самим тим и могућност финансирања друштва, одређени су прије свега финансијским угледом које оно ужива, као и његовим финансијским положајем.

Оцјена финансијског положаја предузећа заснива се на анализи финансијске равнотеже, анализи пасиве са аспекта власништва тј. анализи задужености, анализи

могућности одржавања реалне вриједности сопственог капитала у условима инфлације и анализи репродуктивне способности.

Финансијски положај предузећа условљавају бројни чиниоци који међусобно могу бити контрадикторни, што додатно отежава коначно сагледавање финансијског положаја предузећа. Овај проблем се рјешава временским и просторним упоређивањем финансијског положаја предузећа.

Временско упоређивање омогућава сагледавање динамике, то јест кретања или развоја финансијског положаја предузећа.

Просторно упоређивање омогућава упоређивање финансијског положаја предузећа у односу на финансијски положај конкуренције, што пружа солидну основу за закључивање о изгледима предузећа за опстанак, раст и развој.

Финансијски положај предузећа, посматран са аспекта предметних анализа квалификује се као: добар, прихватљив и лош.

Добар је онај финансијски положај предузећа, ако његова финансијска равнотежа обезбјеђује ликвидност на дуги рок, ако је његова финансијска структура таква да обезбјеђује независност друштва у вођењу властите пословне политике и истовремено пружа сигурност повјериоцима и ако друштво може обезбиједити финансирање дијела проширене репродукције из сопствених извора финансирања.

Прихватљив је онај финансијски положај предузећа у ком постоји еквилибријум или апсолутна једнакост између дугорочно везаних средстава и квалитетних извора (сопствени капитал увећан за дугорочни дуг), чиме се само обезбјеђује ликвидност али се не гарантује и сигурност јер недостаје ликвидна резерва.

Лош финансијски положај предузећа проистиче из нарушене финансијске равнотеже која не обезбјеђује одржавање ликвидности на дуги рок, лоше финансијске структуре и немогућности да друштво финансира просту репродукцију из властитих извора финансирања.

1. АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ

Анализа финансијске равнотеже је најважнија карика у анализи финансијског положаја предузећа. Она је директно повезана са начелом стабилности финансијске политике, а кроз постојање или непостојање финансијске равнотеже, цијени се квалитет финансијског управљања, посебно у домену усклађивања рокова између расположивости извора финансирања и рокова везивања или имобилизације средстава друштва.

Каже се, да предузеће има финансијску равнотежу, ако су његова средства по обиму и роковима везивања (неуновчивости) једнака обиму и времену расположивости извора финансирања.

Дакле, да би се направила квалитетна анализа финансијске равнотеже предузећа није довољно имати само последњи биланс стања, већ је у циљу сагледавања динамике или развоја ове појаве, потребно обезбиједити везане билансне извјештаје за најмање три протекла периода.

На бази података из финансијских извјештаја за 2013., 2014. и 2015. годину, приказаних у сљедећој табели, врши се слиједећа анализа:

Финансијска равнотежа

Табела бр.11

ФИНАНСИЈСКА РАВНОТЕЖА						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015	2014	2013
	15	14	13			
1. Краткорочна потраживања	040	040	040	1.131.324	1.206.336	1.240.645
2. Краткорочни финансијски пласмани	047	046	046	0	0	0
3. Готовина и готовински еквиваленти	056	055	055	72.268	55.574	74.613
4. Активна временска разграничења	060	059	059	16.260	7.140	958
I. Краткорочно везана средства (1 до 4)				1.219.852	1.269.050	1.316.216
5. Краткорочне обавезе	144	142	142	769.126	1.037.075	486.256
II. Краткорочни извори финансирања (5)				769.126	1.037.075	486.256
КРАТКОРОЧНА ФИН. РАВНОТЕЖА (I/II)				1,586	1,224	2,707
РЕФЕРЕНТНА ВР. - Краткор. фин. равнотежа (Веће од ...)				1,000	1,000	1,000
6. Уписани неуплаћени капитал	109	109	109	0	0	0
7. Стална имовина	001	001	001	9.599.331	9.814.050	9.498.985
8. Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намењена продаји	032	032	032	70.643	73.702	88.173
III. ДУГОРОЧНО ВЕЗАНА ИМОВИНА (6 до 8)				9.669.974	9.887.752	9.587.158
9. Капитал	101	101	101	10.079.717	10.078.240	10.378.880
10. Дугорочна резервисања	126	125	125	40.983	41.487	38.238
11. Дугорочне обавезе	136	133	133	0	0	0
IV. ТРАЈНИ И ДУГОРОЧНИ КАПИТАЛ (9 до 11)				10.120.700	10.119.727	10.417.118
ДУГОРОЧНА ФИНАНСИЈСКА РАВНОТЕЖА (III/IV)				0,955	0,977	0,920
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Дугор. фин. равнотежа (Мање од ...)				1,000	1,000	1,000
12. Трајни и дугорочни капитал	101 126 136	101 125 133	101 125 133	10.079.717 40.983 0	10.078.240 41.487 0	10.378.880 38.238 0
13. Стална имовина и уписани неуплаћени капитал	001 109	001 109	001 109	9.599.331 0	9.814.050 0	9.498.985 0
14. Нето обртни капитал (12-13)				521.369	305.677	918.133
15. Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намењена продаји	032	032	032	70.643	73.702	88.173
СТОПА ПОКРИВЕНОСТИ ЗАЛИХА (14/15' 100)%				738,03	414,75	1.041,29
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Стопа покривености залиха (Веће од ...)				100,00%	100,00%	100,00%

У табеларном прегледу (табела бр.11) су приказани коефицијенти краткорочне финансијске равнотеже, дугорочне финансијске равнотеже и коефицијент покривености залиха.

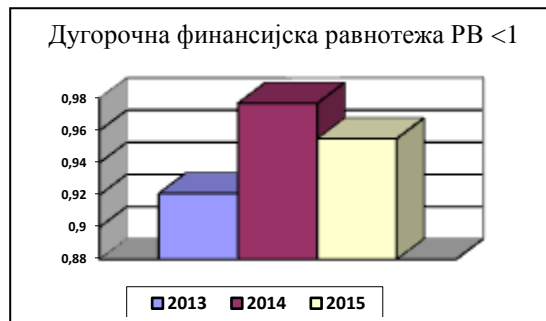
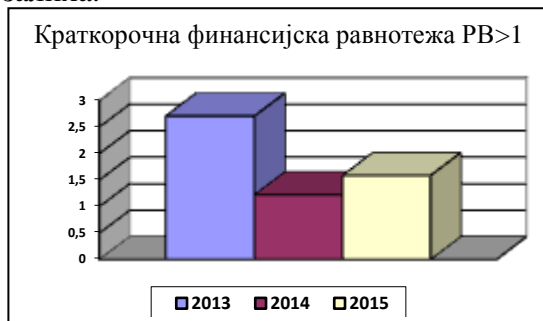
Коефицијент краткорочне финансијске равнотеже у 2015. години износи 1,586, те је исти знатно изнад један, што указује да Друштво има стабилну краткорочну финансијску равнотежу, која је знатно побољшана у текућој години у односу на 2014. и 2013. годину, због мањих краткорочних обавеза.

Дугорочна финансијска равнотежа Друштва у 2015. години је побољшана у односу на 2014. годину, првенствено због мање вриједности сталне имовине у

текућој години у односу на претходну годину. Коефицијент ДФР у 2015. години износи 0,955, док је у 2014. години износио 0,977, а у 2013. години 0,920.

Стопа покривености залиха је знатно већа од минималних 100%, те иста у 2015. години износи 738,03%, док је у претходној години била знатно мања и износила је 414,75%. Нето обртни капитал у 2015. години је значајно увећан у односу на претходну годину, док су се залихе задржане на нивоу остварења претходне године. Овако висока покривеност залиха са нето обртним капиталом је због услужне дјелатности којом се Друштво бави и која не захтјева висок ниво залиха.

Графикон број16 – Краткорочна и дугорочна финансијска равнотежа у последње три године

Узимајући о обзир наведене показатеље може се закључити да је тренутна финансијска равнотежа стабилна. Неопходно је да менаџмент у наредном периоду обрати посебну пажњу на финансијску политику, како би се постигла још повољнија финансијска равнотежа.

2. АНАЛИЗА ЗАДУЖЕНОСТИ

Задуженост предузећа испитује се анализом пасиве биланса стања, са аспекта власништва над изворима финансирања.

Извори финансирања (пасива) предузећа са власничког аспекта дијеле се на сопствене и позајмљене изворе. Сопствене изворе чини сопствени капитал који представља гарантну супстанцу предузећа, јер штити повјериоце од губитка позајмљеног капитала и обезбјеђује сигурност у наплати потраживања. Каже се да је сопствени капитал гарант ликвидности пословања предузећа. Оваква тврдња је доста површна и више формална него што је прихватљива у пракси корпоративног управљања. Ликвидност предузећа искључиво зависи од прилива и одлива готовине, дакле од cash flow тока.

Нето сопствени капитал предузећа једнак је разлици између вриједности пословне имовине исказане у активи његовог биланса стања и укупних обавеза предузећа (пасива биланса стања). Нето сопствени капитал је формално посматрано гарантна супстанца акционарског друштва. Односно све док је нето сопствени капитал друштва позитиван, предузеће је солвентно. Солвентност предузећа може се посматрати као његова ликвидност на дуги рок и читава се способношћу друштва да плати све обавезе, било када (не о року њиховог доспјећа), па макар и из ликвидационе масе.

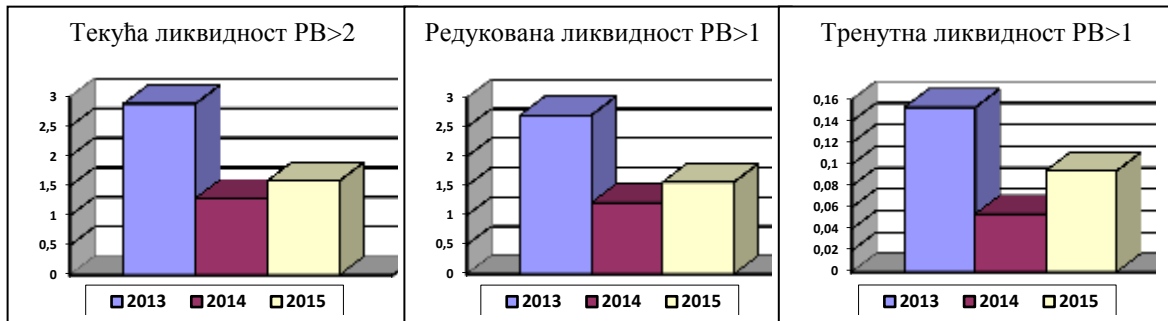

Ликвидност

Табела бр.12

ЛИКВИДНОСТ						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
Текућа ликвидност:						
Текућа имовина / Краткорочне обавезе	031/ 144	031/ 142	031/ 142	1,678	1,295	2,888
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Текућа ликвидност (Веће од ...)				2,000	2,000	2,000
Редукована ликвидност:						
готовина + краткорочна потраживања / краткорочне обавезе	(056+040) /144	(055+040) /142	(055+040) /142	1,565	1,217	2,705
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Редукована ликвидност (Веће од				1,000	1,000	1,000
Тренутна ликвидност:						
готовина / кратк. обавезе	056/144	055/142	055/142	0,094	0,054	0,153
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Тренутна ликвидност (Веће од				1,000	1,000	1,000
Просечан број дана наплате потраживања:						
Потраживања x 365 / Приходи од продаје	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	115	132	137

Приликом анализе у табели бр.12 приказани су коефицијенти текуће, редуковане и тренутне ликвидности, као и просјечан број дана наплате потраживања.

Графикон број 17 – Текућа, редукована и тренутна ликвидност

Коефицијент текуће ликвидности Друштва у 2015. години износи 1,678 и знатно је мањи од 2, што показује да текућа ликвидност Друштва није задовољавајућа. Коефицијент текуће ликвидности у 2015. години знатно је побољшан у односу на претходну годину, првенствено због смањених краткорочних обавеза, али и даље испод референтне вриједности.

Коефицијент редуковане ликвидности је побољшан у 2015. години у односу на претходну годину, првенствено због смањених краткорочних обавеза, те

исти у 2015. години износи 1,565, док је у 2014. години износио 1,217. Потребно је предузети одређене мјере за побољшање наплате краткорочних потраживања, која су знатно већа од вриједности готовине, те предузети додатне мјере на смањењу краткорочних обавеза.

Коефицијент тренутне ликвидности је знатно испод референтне вриједности 1 и износи 0,094, што указује да је тренутна ликвидност Друштва угрожена и да свега 9% својих краткорочних обавеза може измирити из расположивих финансијских средстава. Ниска референтна вриједност коефицијента тренутне ликвидности је посљедица великог износа краткорочних обавеза према повезаним правним лицима.

Просјечан број дана наплате потраживања у 2015. години износи 115 дана и знатно је побољшан у односу на претходну годину. У текућој години период наплате потраживања смањен је за 17 дана у односу на претходну годину.

Солвентност

Табела бр.13

СОЛВЕНТНОСТ						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Пословна актива	062	062	062	10.889.826	11.156.802	10.903.374
2. Дугови	126+ 135	125+ 132	125+ 132	810.109	1.078.562	524.494
КОЕФИЦИЈЕНТ СОЛВЕНТНОСТИ (1/2)				13,442	10,344	20,788
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Коефицијент солвентности (Веће од ...)				1,000	1,000	1,000

Коефицијент солвентности Друштва у 2015. години је знатно изнад референтне вриједности 1 и износи 13,442. Имајући у виду да Друштво има дугове у износу од 810.109 КМ и пословну активу у износу од 10.889.826 КМ, долази се до закључка да је Друштво у могућности да измири све своје обавезе из расположиве пословне активе.

Задуженост

Табела бр.14

ЗАДУЖЕНОСТ									
у КМ									
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.		2014.		2013.	
	15	14	13	Износ	%	Износ	%	Износ	%
1. Капитал	101	101	101	10.079.717	92,56	10.078.240	90,33	10.378.880	95,19
2. Дугови	126+ 135	125+ 132	125+ 132	810.109	7,44	1.078.562	9,67	524.494	4,81
ПАСИВА (1 + 2)				10.889.826	100	11.156.802	100	10.903.374	100
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Капитал/Дугови:									
Капитал:	50%								
Дугови:	50%								

Према референтним вриједностима задужености, однос капитала и дуга треба да буде 50:50, односно да је граница више помјерена у корист капитала. У анализи задужености АД „Комуналац“ Бијељина уочљиво је да је у оквиру пасиве капитал знатно више заступљен у односу на дугове, односно да је тај однос у 2015. години 92,56:7,44 у корист капитала. Примјетно је да је вриједност капитала у односу на дуг у текућој години побољшана у односу на претходну годину, због мањих обавеза и дугорочних резервисања Друштва.

Адекватност капитала

Табела бр.15

СТРУКТУРА КАПИТАЛА									
у КМ									
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.		2014.		2013.	
	15	14	13	Износ	%	Износ	%	Износ	%
1. Акцијски капитал	103	103	103	3.748.014	37,18	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11
Акцијски капитал - укупно				3.748.014	37,18	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11
2. Удели друштва са ограниченом одг.	104	104	104	0	0	0	0	0	0
3. Задружни удели	105	105	105	0	0	0	0	0	0
4. Улози	106	106	106	0	0	0	0	0	0
5. Државни капитал	107	107	107	0	0	0	0	0	0
6. Остали основни капитал	108	108	108	0	0	0	0	0	0
I ОСНОВНИ И ОСТ. КАПИТАЛ (1 до 6)	102	102	102	3.748.014	37,18	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11
II ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	110	110	110	0	0	0	0	0	0
III РЕЗЕРВЕ	111	111	111	340.128	3,38	452.834	4,49	449.982	4,34
IV РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	115	114	114	5.945.947	58,99	5.990.098	59,44	6.042.004	58,21
V НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	118	117	117	45.628	0,45	136.027	1,35	138.880	1,34
VI ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА	123	122	122	0	0	248.733	-2,47	0	0
УКУПНИ КАПИТАЛ (I до VI)	101	101	101	10.079.717	100	10.078.240	100	10.378.880	100

Из приказане структуре укупног капитала уочљиво је највеће учешће ревалоризационих резерви, које су у 2015. години умањене у односу на 2014. годину, прије свега због преноса дијела ревалоризационих резерви на добит, која је створена као разлика између обрачуна амортизације сталних средстава прије и после процјене. Акцијски капитал је исти у посљедње три године, само је промијењено процентуално учешће појединих власника акцијског капитала у структури укупног капитала. Друштво је у текућој години остварило добитак од 45.628 КМ, који је утицао на незнатно увећање укупног капитала.

ИМОВИНСКИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА

У анализи имовинског положаја предузећа приказана је структура имовине у последње три године, ефикасност имовине и коефицијент обрта имовине.

Структура имовине

Табела бр.16

БИЛАНС СТАЊА						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	2015.		2014.		2013.	
	Износ	%	Износ	%	Износ	%
А К Т И В А						
А. СТАЛНА ИМОВИНА	9.599.331	84,16	9.814.052	84,07	9.498.985	82,65
І Нематеријална улагања	2.658	0,02	3.790	0,03	6.143	0,05
ІІ Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине	9.592.317	84,10	9.801.999	83,97	9.480.079	82,42
ІІІ Дугорочни финансијски пласмани	4.356	0,04	8.261	0,07	12.763	0,11
Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА	1.290.495	11,31	1.342.752	11,50	1.404.389	12,22
І Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намењена продаји	70.643	0,62	73.702	0,63	88.173	0,77
ІІ Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	1.219.852	10,69	1.269.050	10,87	1.316.216	11,45
1. Краткорочна потраживања	1.131.324	9,92	1.206.336	10,33	1.240.645	10,79
2. Краткорочни финансијски пласмани	0	0	0	0	0	0
3. Готовински еквиваленти и готовина	72.268	0,63	55.574	0,48	74.613	0,65
4. Активна временска разграничења	16.260	0,14	7.140	0,06	958	0,01
В. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0	0	0	0	0	0
Г. ПОСЛОВНА АКТИВА	10.889.826	95,47	11.156.802	95,57	10.903.374	94,86
Д. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	516.592	4,53	516.592	4,43	590.204	5,14
Ђ. УКУПНА АКТИВА	11.406.418	100,00	11.673.394	100,00	11.493.578	100,00
П А С И В А						
А. КАПИТАЛ	10.079.717	88,37	10.078.240	86,34	10.378.880	90,30
І ОСНОВНИ КАПИТАЛ	3.748.014	32,86	3.748.014	32,11	3.748.014	32,61
1. Акцијски капитал	3.748.014	32,86	3.748.014	32,11	3.748.014	32,61
2. Удјели друштва са ограниченом одговорношћу	0	0	0	0	0	0
3. Задружни удјели	0	0	0	0	0	0
4. Улози	0	0	0	0	0	0
5. Државни капитал	0	0	0	0	0	0
6. Остали основни капитал	0	0	0	0	0	0
ІІ УПИСАНИ НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0	0	0	0	0	0
ІІІ ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0	0	0	0	0	0
ІV РЕЗЕРВЕ	340.128	2,98	452.834	3,88	449.982	3,92
V РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	5.945.947	52,13	5.990.098	51,31	6.042.004	52,57
VI НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	45.628	0,40	136.027	1,17	138.880	1,21
VII ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0	0	248.733	-2,13	0	0
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	40.983	0,36	41.487	0,36	38.238	0,33
В. ОБАВЕЗЕ	769.126	6,74	1.037.075	8,88	486.256	4,23
І. Дугорочне обавезе	0	0	0	0	0	0
ІІ Краткорочне обавезе	769.126	6,74	1.037.075	8,88	486.256	4,23
1. Пасивна временска разграничења	194.609	1,71	229.121	1,96	819	0,01
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА	10.889.826	95,47	11.156.802	95,57	10.903.374	94,86
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	516.592	4,53	516.592	4,43	590.204	5,14
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	11.406.418	100,00	11.673.394	100,00	11.493.578	100,00

У оквиру активе биланса стања, највеће промјене у 2015. години у односу на упоредни период 2014. и 2013. године евидентне су на сталној имовини, која је умањена у текућој години у односу на претходну годину за износ од 214.721 КМ. Процентуално учешће сталне имовине у укупној активи је значајно и износи 84,16%. Смањење на дугорочним финансијским пласманима се односе на мања потраживања по основу стамбених кредита датих радницима. Високо учешће сталне имовине у укупној имовини, заступљено је првенствено због услужне дјелатности коју Друштво обавља.

У структури текуће имовине примјетно је смањење краткорочних потраживања, због боље наплативости потраживања у 2015. години у односу на 2014. годину. Готовински еквиваленти и готовина у 2015. години већу су за 16.694 КМ у односу на остварење претходне године.

У оквиру пасиве биланса стања незнатно је увећан укупни капитал у 2015. години у односу на претходну годину, због исказаног добитка текуће године.

Стање и ефикасност имовине

Табела бр.17

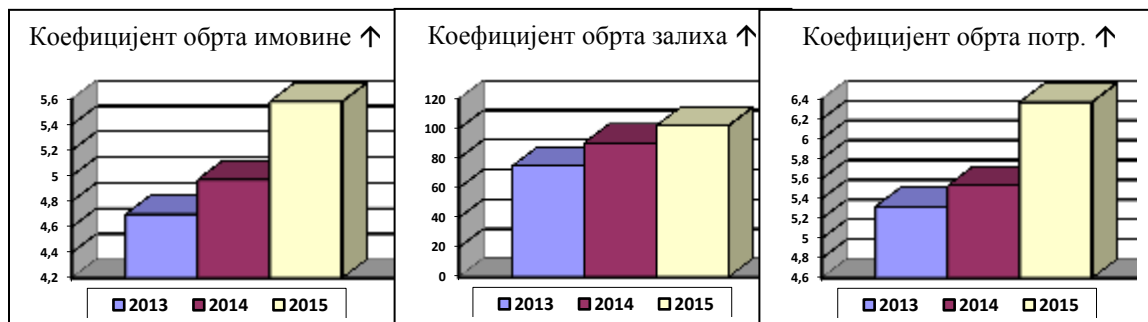
ЕФИКАСНОСТ ИМОВИНЕ						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Укупан приход	201+ 231+ 246+ 270+ 292	201+ 231+ 246+ 270+ 291	201+ 231+ 246+ 270+ 291	4.663.175	4.261.188	4.128.189
2. Просјечна пословна имовина	062/2	062/2	062/2	5.444.913	5.578.401	5.451.687
3. ЕФИКАСНОСТ ИМОВИНЕ (1/2)				0,856	0,764	0,757
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Ефикасност имовине (Веће од ...)				0,000	0,000	0,000

Коефицијент ефикасности имовине показује колико се успјешно користи укупна стална и текућа имовина, те је минимална референтна вриједност већа од нуле. У нашем случају, коефицијент ефикасности имовине АД „Комуналац“ Бијељина је задовољавајући, посебно у 2015. години (износи 0,856), док је у 2014. години износио 0,764 а у 2013. години 0,757.

Коефицијент обрта имовине

Табела бр.18

ИМОВИНСКИ ПОЛОЖАЈ						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Приходи од продаје	202+ 206	202+ 206	202+ 206	3.600.693	3.335.074	3.302.617
2. Просјечна обртна имовина	031/2	031/2	031/2	645.248	671.376	702.195
3. Просјечне залихе	032/2	032/2	032/2	35.322	36.851	44.087
4. Просјечна потраживања	040/2	040/2	040/2	565.662	603.168	620.323
5а. Коеф. обрта обртне имовине (1/2)				5,58	4,97	4,70
5б. Дани везивања обртне им. (365/5а)				65	73	78
6а. Коефицијент обрта залиха (1/3)				101,94	90,50	74,91
6б. Дани везивања залиха (365/6а)				3,5	4	5
7а. Коефицијент обрта потраживања (1/4)				6,37	5,53	5,32
7б. Дани везивања потраживања (365/7а)				57	66	69

Графикон број 18 – Коефицијенти обрта имовине, обрта залиха и обрта потраживања

Коефицијент обрта обртне имовине приказује учинковитост употребе обртне имовине у остваривању прихода од продаје. Пожељно је да буде што већи. Приликом анализе АД “Комуналац” Бијељина установљено је да је коефицијент обрта имовине у 2015. години повећан у односу на 2014. годину, што указује да је обртна имовина у 2015. години више ангажована у остваривању прихода од продаје од ангажованости обртне имовине у претходној години. Дани везивања обртне имовине треба да буду што краћи. У 2015. години потребно је 65 дана да се обрне имовина, док је у претходној години тај период незнатно дужи и износио је 73 дана.

Коефицијент обрта залиха треба да буде што већи, јер је то показатељ ефикасног ангажовања залиха, односно њиховог учешћа у остваривању прихода од продаје. Већи коефицијент обрта залиха значи мање трошкове држања истих. Анализом коефицијента обрта залиха у АД “Комуналац” Бијељина дошло се до закључка да се залихе у текућој години знатно брже обрћу у односу на претходну годину.

Коефицијент обрта потраживања треба да буде што већи, како би период наплате потраживања био што мањи. У нашем случају коефицијент обрта потраживања у 2015. години износи 6,37 те је исти повећан у односу на претходну годину. Наведени коефицијент показује побољшање наплате потраживања од купаца у 2015. години. Дани везивања потраживања су доста дуги, што значи да је потребно просјечно 57 дана да би се наплатило потраживање. Коефицијент обрта потраживања показује да је потребно увести додатне мјере за наплату потраживања, како би се убрзала наплативост потраживања.

ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ПРЕДУЗЕЋА

Структура пословних прихода и пословних расхода

Табела бр.19

ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	2015.		2014.		2013.	
	Износ	%	Износ	%	Износ	%
Структура пословних прихода:						
1. Приходи од продаје робе	14.359	0,31	8.376	0,20	20.881	0,51
2. Приходи од продаје учинака	3.586.334	78,19	3.326.698	80,09	3.281.736	81,19
3. Приходи од акт.или потрошње робе и учинака	0	0	0	0	0	0
4. Повећање вриједности залиха учинака	9.252	0,20	19.473	0,47	7.261	0,18
5. Смањење вриједности залиха учинака	0	0	0	0	0	0
6. Остали пословни приходи	976.756	21,30	799.010	19,24	732.356	18,12
I Пословни приходи (1 до 6)	4.586.701	100,00	4.153.557	100,00	4.042.234	100,00
Структура пословних расхода:						
1. Набавна вриједност продате робе	10.277	0,23	17.164	0,38	3.471	0,09
2. Трошкови материјала	497.070	10,99	520.192	11,62	498.732	12,40
3. Трош. зарада, накн. зар. и остали лични расх.	2.405.257	53,17	2.481.249	55,42	2.220.342	55,21
4. Трошкови производних услуга	1.058.350	23,40	1.012.426	22,61	878.213	21,84
5. Трошкови амортизације и резервисања	329.489	7,28	272.221	6,08	249.144	6,19
6. Нематеријални трошкови	174.168	3,85	125.153	2,80	147.728	3,67
7. Трошкови пореза	21.436	0,47	21.066	0,47	20.203	0,50
8. Трошкови доприноса	27.260	0,61	27.388	0,62	4.040	0,10
II Пословни расходи (1 до 8)	4.523.307	100,00	4.476.859	100,00	4.021.873	100,00
III РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (I - II)	63.394		(323.302)		20.361	
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Резул. посл. активности (Веће од ...)	0,000		0,000		0,000	
IV ОДНОС ПОСЛ. ПРИХОДА И РАСХОДА ((I/II)*100)	101,40%		92,78%		100,51%	
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Однос посл. прихода и расхода (Веће од ...)	100,00%		100,00%		100,00%	
V РЕЛАТИВНА РАЗЛИКА ПОСЛ. ПРИХОДА И РАСХОДА (((I/II)*100)-100)%	1,40%		-7,22%		0,51%	
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Релативна разлика посл. прихода и расхода (Веће од ...)	0,00%		0,00%		0,00%	

Приликом анализе пословних прихода и расхода евидентан је позитиван резултат пословних активности од 63.394 КМ, који је условљен значајним повећањем следећих пословних прихода:

- приходи од продаје робе, који су увећани за 5.983 КМ;
- приходи од продаје учинака, који су увећани за 259.636 КМ;
- остали пословни приходи, који су већи за 177.746 КМ.

Структура прихода и расхода

Табела бр.20

БИЛАНС УСПЈЕХА									
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.		2014.		2013.	
	15	14	13	Износ	%	Износ	%	Износ	%
1. Пословни приходи	201	201	201	4.586.701	97,44	4.153.557	96,32	4.042.234	96,65
2. Финансијски приходи	231	231	231	1.335	0,03	18.966	0,44	5.781	0,14
3. Остали приходи	246	246	246	70.705	1,50	88.298	2,05	74.540	1,78
I ПРИХОДИ РЕДОВНИХ АКТИВНОСТИ (1+2+3)				4.658.741	98,97	4.260.821	98,81	4.122.555	98,57
4. Ванредни приходи	270	270	270	4.434	0,09	367	0,01	5.634	0,14
5. Ревалоризациони приходи	401	401	301	44.141	0,94	50.848	1,18	53.999	1,29
II УКУПНИ ПРИХОДИ (I+4+5)				4.707.316	100,00	4.312.036	100,00	4.182.188	100,00
6. Пословни расходи	216	216	216	4.523.307	97,03	4.476.859	98,16	4.021.873	97,50
7. Финансијски расходи	238	238	238	5.803	0,13	3.531	0,08	8.209	0,20
8. Остали расходи	257	257	257	84.040	1,80	80.379	1,76	95.052	2,30
9. Расходи по основу промјена рач.политика и испр.грешака из ран.год	293	293	293	48.538	1,04	0	0	0	0
III РАСХОДИ РЕДОВНИХ АКТИВНОСТИ (6+7+8+9)				4.661.688	100,00	4.560.769	100,00	4.125.134	100,00
10. Ванредни расходи	280+ 293	280+ 292	280+ 292	0	0	0	0	0	0
11. Расходи ревалоризације и признавања импаратетних губитака	408	408	408	0	0	0	0	0	0
IV УКУПНИ РАСХОДИ (III+10+11)				4.661.688	100,00	4.560.769	100,00	4.125.134	100,00

У табели бр.20 приказана је структура прихода и расхода, као и процентуално учешће појединих прихода и расхода у укупним. Највеће учешће у укупним приходима имају пословни приходи (учествују са 97,44%), који се највећим дијелом остварују пружањем услуга одвоза отпада, док финансијски приходи, остали приходи, ванредни приходи и ревалоризациони учествују са 2,56% у укупним приходима. Највеће учешће у укупним расходима имају пословни расходи са 97,03%, док финансијски и остали расходи учествују са 2,97%.

Профитабилност предузећа

Табела бр.21

ПРОФИТАБИЛНОСТ ПРЕДУЗЕЋА						
у КМ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Добитак/(Губитак) прије опорезивања	294/ 295	293/ 294	293/ 294	1.487	(299.581)	3.055
2. Текући и одложени порез на добит	296	295	295	0	0	0
3. Укупни нето добитак (губитак) у обрачунском периоду	417/ 418	417/ 418	417/ 418	45.628	(248.733)	57.054
4. Укупан приход	301	300	300	4.663.175	4.261.188	4.128.189
КОЕФИЦИЈЕНТ ПРОФИТАБИЛНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА (3/4)				0,010	-0,058	0,014
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Коэф. профитабилности (Веће од ...)				0,000	0,000	0,000

Коефицијент профитабилности је један од најважнијих финансијских показатеља. Пожељно је да референтна вриједност коефицијента профитабилности буде знатно изнад вриједности 0. У анализи профитабилности АД „Комуналац“ Бијељина примјетно је да је коефицијент профитабилности у 2015. години незнатно изнад референтне вриједности, што показује минималну профитабилност пословања Друштва. Потребно је сачинити програм мјера за повећање прихода и смањење трошкова, како би Друштво повећало профитабилност пословања.

Ризик остварења финансијског резултата

Табела бр.22

РИЗИК ОСТВАРЕЊА ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА			
у КМ			
ПОЗИЦИЈА	2015.	2014.	2013.
1. Пословни приходи	4.586.701	4.153.557	4.042.234
2. Варијабилни расходи	1.565.697	1.549.782	1.380.416
3. Маржа покрића (1 - 2)	3.021.004	2.603.775	2.661.818
4. Фиксни и претежно фиксни расходи	2.957.610	2.927.077	2.641.457
5. Расходи камата	5.803	3.531	8.209
6. Пословни резултат (3 - 4)	63.394	(323.302)	20.361
7. Бруто финансијски резултат (6 - 5)	57.591	(326.833)	12.152
8. ФАКТОРИ РИЗИКА :			
8.1. Пословног (3/6)	47,65	(8,05)	130,73
8.2. Финансијског (6/7)	1,10	0,99	1,68
8.3. Укупног (8.1. * 8.2.)	52,42	(7,97)	219,63
9. Коефицијент марже покрића (3/1)	0,6586	0,6269	0,6585
10. Потребан пословни приход за остварење неутралног пословног добитка (4/9)	4.490.753	4.669.129	4.011.324
11. Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка ((1-10)/1) * 100	2,09	(12,41)	0,76
12. Потребан приход за остварење неутралног добитка редовне активности (4+5)/9	4.499.564	4.674.762	4.023.790
13. Стопа еластичности остварења неутралног добитка редовне активности ((1-12)/1) * 100	1,90	(12,55)	0,46

У анализи извршеној у табели бр.22 приказани су фактори ризика финансијског резултата.

Суштина **пословног леверица** огледа се у сљедећем: “Ако предузеће има више фиксне трошкове онда је више изложено ризику да у случају пада обима продаје не покрије из прихода те фиксне трошкове, односно постоји ризик да предузеће послује са губитком”.

Анализирајући финансијски резултат АД „Комуналац“ Бијељина у 2015. години, са упоредним показатељима из 2014. и 2013. године, дошло се до закључка да Друштво има изузетно високе фиксне трошкове, те да мале флукуације у остваривању прихода могу значајно угрозити пословни резултат.

Суштина **финансијског леверица** огледа се у сљедећем: „Ако је позајмљени капитал већи и ако су фиксни расходи које он изискује високи, онда постоји већи ризик да предузеће својим редовним пословањем неће бити у стању да покрива те фиксне расходе финансирања. Аналогно томе, величина финансијског ризика (леверица) зависи од степена којим су фиксни расходи на име камата покривени из пословног добитка“.

Посматрајући финансијски ризик предузећа са аспекта позајмљивања, може се закључити да предузеће нема финансијског ризика, јер не постоји велики износ позајмљених средстава, односно нема великих издвајања на име камата.

Комбиновани (сложени) леверици – мјери се помоћу фактора комбинованог леверица који показује дејство укупног ризика (пословног и финансијског), и то у смислу сљедећег: свако повећање обима продаје директно утиче на повећање нето-добитка и стопе приноса на сопствена пословна средства. При томе, важи и обрнуто.

Рентабилност

Табела бр.21

РЕНТАБИЛНОСТ						
ПОЗИЦИЈА	АОП			2015.	2014.	2013.
	у КМ					
	15	14	13			
1. Нето добитак / (губитак)	299 300	298 299	298 299	1.487	(299.581)	3.055
2. Расходи камата	240	240	240	5.803	3.531	7.553
3. НЕТО ПР. НА УКУПАН КАПИТАЛ (1+2)				7.290	(303.112)	10.608
4. Просјечан сопствени капитал	102/2	102/2	102/2	1.874.007	1.874.007	1.874.007
5. Просјечан укупан капитал	101/2	101/2	101/2	5.039.859	5.039.120	5.189.440
6. Просјечан инвестирани капитал	(102+ 115)/2	(102+ 114)/2	(102+ 114)/2	4.846.981	4.869.056	4.895.009
7. Рентабилност сопств. капитала (1/4)×100				0,08%	(15,99)%	0,16%
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Рентабилност сопственог капитала (Веће од ...)				0,00%	0,00%	0,00%
8. Рентабилност укупног капитала (1/5)×100				0,03%	(5,95)%	0,06%
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Рентабилност укупног капитала (Веће од ...)				0,00%	0,00%	0,00%
9. Рентабилност инв. капитала (3/6)×100				0,15%	(6,23)%	0,22%
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Рентабилност инвестираниог капитала (Веће од ...)				0,00%	0,00%	0,00%

Рентабилност капитала показује финансијску дјелотворност укупне активе. Коефицијент рентабилности капитала треба да буде што већи, односно улагање у капитал треба да обезбједи што бољи принос. Рентабилност сопственог капитала у 2015. години је незнатно изнад референтне вриједности, али је знатно боља од показатеља из 2014. године, што показује добијени проценат рентабилности. Потребно је предузети мјере помоћу којих би се обезбједила боља искориштеност сопственог капитала, односно помоћу којих би се остварио бољи принос на сопствени капитал.

Анализа коефицијента **рентабилности укупног капитала** нам показује колики је нето добитак/губитак у односу на укупни капитал. АД „Комуналац“ Бијељина је у 2015. години остварио минимални добитак и исказао коефицијент рентабилности на укупан капитал 0,03%. Наведени коефицијент је незнатно изнад референтне вриједности, што показује да се укупно расположиви капитал не користи довољно рентабилно.

Рентабилност инвестираног капитала (уложених средстава) - израчунава се као однос између годишњег финансијског резултата (добитка, профита) и просјечне вриједности уложених или кориштених средстава. Инвестирани капитал у 2015. години је недовољно рентабилан, јер је проценат рентабилности инвестираног капитала незнатно изнад референтне вриједности.

ЗАКЉУЧАК

На основу извршене анализе имовинског и финансијског положаја АД „Комуналац“ Бијељина, може се закључити сљедеће:

- **Финансијска равнотежа Друштва** (краткорочна и дугорочна) у 2015. години је стабилна и знатно је повољнија од финансијске равнотеже у 2014. и 2013. години.
- **Коефицијент текуће ликвидности** у текућој години износи 1,678 и знатно је мањи од референтне вриједности 2, што показује да текућа ликвидност Друштва није задовољавајућа, али је незнатно побољшана у односу на претходну годину.
- **Коефицијент редуковане ликвидности** је изнад референтне вриједности и исти је незнатно побољшан у односу на претходну годину, јер су краткорочне обавезе у текућој години мање, као и потраживања од купаца која су умањена, док је износ готовине на рачунима незнатно увећан у текућој години у односу на претходну.
- **Коефицијент тренутне ликвидности** је знатно испод референтне вриједности 1 и износи 0,094, што показује да је тренутна ликвидност Друштва угрожена и да свега 9% својих краткорочних обавеза Друштво може измирити из расположивих финансијских средстава. Ниска референтна вриједност коефицијента тренутне ликвидности је последица великог износа краткорочних обавеза према повезаним правним лицима.
- **Просјечан број дана наплате потраживања** у текућој години износи 115 дана, док је у 2014. години било потребно просјечно 132 дана да се наплате потраживања.
- **Коефицијент солвентности** Друштва у 2015. години је знатно изнад референтне вриједности 1 и износи 13,442. Имајући у виду да Друштво има дугове у износу од 810.109 КМ и пословну активу у износу од 10.889.826 КМ, долази се до закључка да је Друштво у могућности да измири све своје обавезе из расположиве пословне активе.
- Менаџмент Друштва, по питању измирења обавеза, успјешно води пословну политику, те је **референтна вриједност задужености** знатно помјерена у корист капитала, те су дугови у 2015. години смањили учешће у укупној пасиви за 2,23%, односно за 268.453 КМ.
- **Коефицијент ефикасности имовине** у 2015. години је незнатно побољшан у односу на претходне године, из чега се може закључити да се имовина у текућој години незнатно ефикасније користи у остваривању прихода.
- **Коефицијент обрта имовине** у 2015. години је увећан у односу на 2014. годину, што указује да је обртна имовина у 2015. години више ангажована у остваривању прихода од продаје од ангажованости обртне имовине у претходне двије године.
- **Коефицијент обрта залиха** је знатно већи у текућој години у односу на претходну годину, те се с тога може закључити да се залихе брже обрћу у 2015. години у односу на 2014. годину.

- **Коефицијент обрта потраживања** у 2015. години износи 6,37 и исти је повећан у односу на претходну годину, што показује да се наплативост потраживања од купаца у 2015. години побољшала у односу на претходну годину, те да су дани везивања потраживања са 66 дана у претходној години смањени на 57 дана у текућој години.
- **Из анализе приносног положаја** предузећа може се утврдити да је резултат из пословних активности, остварен у 2015. години, позитиван, те је знатно побољшан у односу на претходне године, јер је у текућој години остварен пословни добитак у износу од 63.394 КМ, док је у 2014. години остварен пословни губитак у износу од 323.302 КМ.
- **У анализи профитабилности** АД „Комуналац“ Бијељина евидентно је повећање коефицијента профитабилности у 2015. години у односу на претходну годину. У текућој години Друштво је остварило минималну профитабилност пословања, док је у претходној години остварен губитак, који је приказао нерентабилно пословање у 2014. години. Потребно је сачинити програм мјера за повећање прихода и смањење трошкова, како би Друштво побољшало профитабилност пословања.
- **Из анализе коефицијената рентабилности сопственог, инвестираног и укупног капитала**, утврђен је позитиван коефицијент, који је знатно побољшан у односу на претходну годину, у којој је приказано нерентабилно кориштење капитала.

МЈЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА

Извршена анализа пословања и идентификовани проблеми са којима се суочава АД “Комуналац” Бијељина, представљају подлогу за доношење мјера за побољшање пословања и остварење позитивног финансијског резултата.

У текућој години остварен је позитиван финансијски резултат и показатељи пословања су знатно побољшани у односу на претходну годину. Учињене су значајне уштеде на појединим трошковима, на које је менаџмент могао утицати, смањен је број запослених радника, као и издвајања на име бруто зарада, повећани су приходи од услуга одвоза отпада физичким и правним лицима, као и остали приходи, те је све наведено резултовало остварењем позитивног финансијског резултата.

У наредном периоду потребно је предузети сљедеће мјере за побољшање пословања и остварење позитивног финансијског резултата:

1. **Побољшати наплату потраживања од купаца** (повезана правна лица и купци у земљи), са посебним акцентом на наплату потраживања од физичких лица. За реализацију наведеног потребно је веће ангажовање свих запослених а посебно је неопходно ангажовање лица задужених за праћење наплате потраживања, како би се наплативост у наредном период побољшала и спријечила застара потраживања.
2. **Увести обрачун законских затезних камата за дане кашњења**, како би се остварио додатни приход и увела већа дисциплина корисника приликом плаћања обавеза.
3. **Смањити краткорочне обавезе**, како би се тренутна ликвидност Друштва поправила и избјегло плаћање законских затезних камата за дане кашњења.

4. **Извршити процјену преосталог корисног вијека употребе и процјену фер (тржишне) вриједности опреме**, како би се тачно утврдио период економске користи коју може доносити одређена опрема и одредила фер вриједност расположиве опреме.
5. **Преиспитати постојеће капацитете расположивих људских ресурса и потенцијале запослених**, као највриједнијих средстава организације, са потребама Друштва, како би се постигла боља ефикасност и економичност пословања.
6. **Преиспитати могућност смањења појединих трошкова**, посебно трошкова који имају значајно учешће у укупним расходима.
7. Преко ресорних органа локалне самоуправе **утицати на цијену депоновања отпада**, односно извршити упоређивање постојеће цијене депоновања отпада ЈП РД “ЕКО-ДЕП” ДОО са осталим регионалним депонијама, како би се смањили трошкови депоновања отпада, који значајно утичу на резултат пословања.
8. У сарадњи са локалном заједницом **обезбиједити и друге послове из надлежности комуналне дјелатности** као што су чишћење дивљих депонија, изградња депоа за контејнере, кошење амброзије, азил за псе, израда хоризонталне сигнализације и друго.
9. **Извршити анализу остварених прихода**, посебно прихода од услуга одвоза чврстог комуналног отпада физичким лицима, са посебним освртом на следеће:
  - упоређивање стварних и евидентираних квадратура стамбених површина,
  - економска исплативост постојеће цијене одвоза чврстог комуналног отпада,
  - заступљеност свих корисника у евиденцији одвоза и**размотрити могућност остварења додатних прихода пружањем нових услуга**, по основу постојећих расположивих људских и материјалних ресурса.

У наредном периоду потребно је обратити пажњу на процес реализације сваке од предложених мјера за побољшање пословања и тежити ка остваривању планираних циљева.

Број: 1017/2016

Датум: 25.03.2016. године

М.П.

АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА

Милорад Стјепановић